Ekmek fiatinden 20 para daha indirilmesi ümid edilyor

AKŞAM

İthalâtçılardan mürekkep bir heyet dün Ankaraya gitti

Sene 23 — No. 8038 — Fiati her yerde 5 kuruş

CUMARTESİ 8 Mart 1941

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Bulgar teminatının kıymetini yakın günlerin çetin imtihanı gösterecektir

Bulgaristanın resmî gazetesi «Veçer» in yazdığı makaleyi dikkatle okuduk. Muharrir, evvelâ, Bulgaristanın, üçlü ittifaka girmekle, sulha bağlılığına ve komşularile dostluklarına halel gelmediğini tekrar ediyor, «Hükümran ve müstakil bir devlet sıfatile imzaladığı bu vesika, Bulgaristanın emellerini harp vasıtasile elde etmek istemediğini gösterir» diyor.

Türkiye - Bulgaristan münasebetlerinden bahseden muharrir, bu hâdiseden sonra dahi Bulgaristanın Türkiyeye karşı vaziyetinde değişiklik olmadığını, Bulgaristanın Türkiyeden hiç bir isteği bulunmadığını, ve iki memleket arasında hakikaten ebedî bir sulh devresi açıldığını söylüyor.

Hayretle karşıladığımız ve halâ da anlıyamadığımız garip hâdiseler önünde bulgar gazetesinin bu teminatını — bir menfaat veya nezaket eseri olsa da — memnuniyetle kaydetmek isteriz. Türkiye, her işinde olduğu gibi, haricî siyasetinde de samimî bir devlettir. Tuttuğu yolda gizli hesaplara ve fesada yer yoktur. Bulgaristanla dostluk beyannamesini imzalarken, tek gayemiz, yıllardır uğrunda büyük zahmetler sarfettiğimiz Balkan sulhuna hizmet etmekti. Bulgaristanla birlikte, tecavüz vasıtasını ebediyen mahkûm ettiğimiz zaman, dünyanın bu kargaşalığı ortasında rahat nefes alınabilir bir saha bırakabileceğimizi umuyorduk.

Türkiyenin ne kimseye bir vereceği, ne kimseden bir alacağı vardır. Bu bakımdan, uzattığımız dostluk elinin kıymeti çok büyüktür. Bulgaristanın, kendi başına Türkiyeye tecavüz imkân ve ihtimalini her aklıselim zaten reddeder. Demek istiyoruz ki karşılıklı beyannamede Türkiyenin sözündeki kuvvet ve kıymet — sulha hizmet gayesile — az alıp çok vermekte dahi tereddüt etmediğimizi gösterir. Buna razı olmamız, yalnız Türkiye ile Bulgaristan arasında devamlı bir dostluk devresi açmak için değildi. Türkiyenin sulhseverliği ve müdafaa kuvvetlerine emniyeti, hudutlarımızın kâfi garantisidir. Biz, bütün Balkanlarda sulhu devamlı hale sokmak istedik. Tecavüz fikrinin bütün komşularımız için ortadan kalkmasını özlüyorduk. Bu, ister Bulgaristanın kendisinden gelsin, ister Bulgaristanı âlet ve basamak yapan başka kuvvetlerden çıksın, mahiyeti değişmez. Bunun içindir ki tek millî siyaset vasıtaları harp olan Mihverin nüfuzuna girmiş, alman işgalini kabul etmiş bir Bulgaristanın Ankara beyannamesi ruhuna nasıl sadık kalacağını, anlıyamıyoruz.

Bulgaristan kimseye tecavüz etmiyecek. Fakat, Bulgaristanı işgal eden yabancı kuvvetler oradan başkasına tecavüz ederlerse bu, Bulgaristanı mesuliyetten kurtaracak mı? Balkanlara harbin yayılmasına sebep olacak alman orduları Bulgar hudutlarından şuraya buraya saldırırlarsa, Bulgaristan, hâlâ: «Ben komşularımla ebedî sulh ve dostluk siyasetinden ayrılmıyorum» mu diyecek?

Üçlü paktın imzasından ve alman işgalinden sonra bize ve diğer komşularına teminat vermekten geri durmıyan bulgar ricali

Necmeddin Sadak

(Devamı 7 nci sahifede)

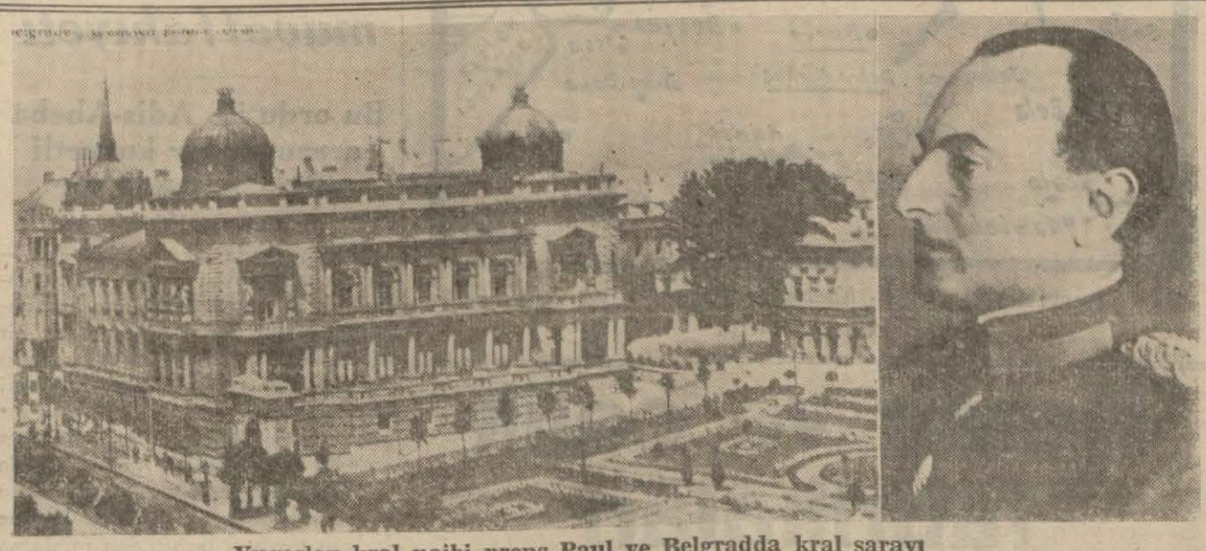

Yugoslav kral naibi prens Paul ve Belgradda kral sarayı

Yugoslavya ne yapacak ?

Mihver devletleri bu hükûmete mutedil bir pakt teklif edeceklermiş

Bir rivayete göre de Yugoslavya üçlü pakta girecekmiş

Belgrad 7 (A.A.) — Bugün Yugoslavyanın, bu hususta bir talep karşısında kalması ihtimali mevcud olmakla beraber pek yakın bir istikbalde üçlü paktı imza etmeği tasavvur eylediğini zannettirecek ortada hiç bir sebep yoktur. Bununla beraber Yugoslavyaya mutedil bir şekilde bir anlaşma imzalaması teklif edilmesi daha muhtemel görülmektedir. Teyid edilmiyen bazı haberlere göre Almanyanın şimdiye kadar ileri sürdüğü bütün hususî istekler çok mutedildir. Söylenildiğine göre bu talepler salı günü Yugoslavya naibi prens Pol ile Alman ve İtalyan Hariciye Nazırları arasında yapılan toplantıda ileri sürülmüştür.

Almanya Yugoslavyadan gıda maddeleri istihsalâtının arttırılmasını, Yugoslavya matbuatı neşriyatının tamamile mihver lehinde olmasını ve mihver aleyhindeki bütün düşman propagandasına bir nihayet verilmesini istemiştir. Resmi mahfillerde bu hususta büyük bir ihtiyatla hareket edilmektedir. Bu arada Yugoslav halkı hayret edilecek derecede az korku göstermekte fakat Alman kıtalarının hareketlerine aid şayialar doğru olduğu takdirde Yugoslavyanın her an çenber içine alınabileceği fikrile endişededir.

Yugoslavya mutavassıt rolü mu oynıyacak?

Belgrad 7 (A.A.) — Reuter: Birbirine zıd haberler arasında teyid olunmayan bir habere göre, Yugoslavyaya,

(Devamı 7 nci sahifede)

Cenubî Afrika

Başvekil, B. Edenden Balkanlardaki diplomatik ve askerî görüşmelerin neticelerini öğrendi

Kahire 7 (A.A.) — Reuter: Cenubi Afrika birliği Başvekili general Smuts, yanında cenubî Afrika birliği genelkurmay başkanı general sir Pierre Van Ryneveld olduğu halde, dün Kahireye gelmiş ve bu sabah hareket etmiştir.

General Smuts Kahiredeki kısa ikameti esnasında, B. Eden ile general sir John Dill ve general Wavell ile görüşmelerde bulunmuştur.

General Smuts, B. Eden'den ve general Dill'den, Balkanlardaki diplomatik ve askerî görüşmelerinin neticelerini öğrenmiştir. General Wavell ve diğer askeri şefler, general Smuts'a, garb çölündeki harekât ile bu harekâtı takib eden zaferler hakkında geniş malûmat vermişlerdir.

Kan nakli

Orduda hususî teşekküller kuruluyor

Ankara 7 (Telefonla) — Orduda kan nakli işlerini görecek hususi teşekküller kurulmaktadır. Diğer taraftan her sıhhiye müessesesi de mevcud vasıtalar nisbetinde kan nakli işinde tavzif edilmiştir. Bu müesseselere lâzım gelen talimat evvelce verilmiştir. Umumiyetle kan kaybedenlere ve lüzumunda hastalara yapılacak kan nakillerinin esas tekniği bu talimatname çerçevesi içinde ifa edilecektir.

Moskovanın tekzibi

Sovyetlerin Romanyadan Karadenizde bahrî üsler istediği doğru değil

Moskova 7 (A.A.) — Tass ajansı aşağıdaki tekzibi neşrediyor:

Yabancı matbuat, Sovyetler Birliğinin Romanyadan Karadenizde bahrî üsler vermesini istediği hakkında şayialar yaymıştır. Tass ajansı, manasız uydurmalar olan bu haberleri yalanlamağa salâhiyettardır.

Vichyde mi, değil mi?

General Weygand'ın seyahati hakkında muhtelif şayialar

General Weygand

Vichy 7 (A.A.) — Havas ajansının bildirdiğine göre general Weygand dün öğleden sonra mareşal Pétain'le uzun bir mülâkat yapmıştır. Mareşal, itimadını general Weygand'a teyid etmiştir. General Weygand'ın Afrikadaki vazifesi ve tatbik etmek istediği muhtelif idarî tedbirler hakkında daha birçok konuşmalar yapması bekleniyor.

Vichy 7 (A.A.) — Stefani: Bazı neşriyata rağmen general Weygand'ın henüz Vichy'ye gelmemiş olduğu öğrenilmiştir. Generalin geleceği gün ve saat hakkında büyük bir ketumiyet gösterilmektedir.

Vichy 7 (A.A.) — Paris'de bulunmakta olan amiral Darlan'ın bugün Vichy'ye dönmesi bekleniyor. General Weygand amiralla gelir gelmez görüşecektir.

Türk - Bulgar

Takas müddeti altı ay daha uzatıldı

Ankara 7 (Telefonla) — Bulgaristanla aramızdaki ticaret anlaşmasına bağlı (A) lâhikasındaki 6 aylık takas müddeti bir seneye çıkarılmıştı. Bu müddet yeniden 6 ay daha uzatılmış olduğundan tatbiki hakkındaki kanun lâyihası Meclise verilmiştir.

Yunanistanın katî kararı

Her ne taraftan gelirse gelsin bütün taarruzlara karşı koyacak

Yunan milleti giriştiği mücadelenin neticesinden şüphe etmiyor

Atina 7 (A.A.) — Atina ajansından: Atinada ve Yunanistanın muhtelif şehirlerinde çıkan bütün gazetelerin makalelerinin hülâsası şudur: «Yunanistan giriştiği mukaddes mücadelenin neticesinden şüphe etmemektedir .İngiliz imparatorluğunun tükenmez kudreti yanındadır. Yunanistan, adetleri gittikçe artacak olan dostlarının ve müttefiklerinin yardımına mazhardır.»

Yunanistanda «Yunanistanın şeref ve hürriyeti için her şey feda olsun» demeyen bir tek ses yoktur. Balkanlarda hadisatın seyri ne olursa olsun Yunanistan bunlara cesaretle karşı koyacaktır. Bütün Yunan milleti tek bir kalb ve ruh halinde, her ne taraftan gelecek olursa olsun, bütün taarruzlara göğüs gerecektir.

Bütün gazeteler Cenabıhakkın, İtalyan taarruzuna karşı, Yunanistanı himaye ettiğini, çünkü Yunan davasının haklı ve mukaddes olduğunu, yeni bir taarruz karşısında da himaye edeceğini, zira yine haklı ve mukaddes bir davanın mevzuubahs olduğunu söylüyorlar.

Atinada görüşülen meseleler

Londra 7 (A.A.) — Times gazetesinin Balkanlar muhabiri yazıyor: Avrupanın cenubu şarkisinde iki memleket masun kalmıştır. Türkiye İngiltere ile bir dostluk muahedesi yaptığı

(Devamı 7 nci sahifede)

Dikkatler:

Otellerde terbiye ve nezaket kontrolü

Dün şöyle bir vaka dinledik:

Büyük devletlerden birinin siyasî şahsiyetlerinden bir zat geçenlerde şehrimize gelmiş, maruf bir otelde iki gün kalmıştı. Ayrılırken bu iki gün için kendisine, yekûnu yüz lirayı aşan bir hesap pusulası çıkarmışlar. Misafir hesabı itiraz etmeden ödeyip çıkmış.

Tam tayyareye binip hareket edeceği sırada kendisine: «Sizi telefondan istiyorlar» demişler. Telefonun bulunduğu mahal uzak olmakla beraber, belki mühim bir şeydir diye, gitmiş. Yeni ayrıldığı otelden telefon ediyorlar:

— Pantalon ütüsü için 150 kuruşluk bir hesabı pusulada göstermeyi unutmuşuz. Bunu lûtfen öder misiniz?»

Misafirin, pek tabii olarak, canı sıkılmış, telefonu kapamış. Tekrar tayyareye bineceği sırada yine telefon: Ayni otel, yüz elli, kuruşu istiyor.

Nihayet etraftan müdahale etmek mecburiyeti hasıl olmuş.

Yukarıdaki vakayı bizzat valimizin ağzından dinlememiş olsaydık inanmazdık. İsmini şimdilik yazmak istemediğimiz bu otelin yaptığı hareket misafirimiz üzerinde şüphesiz fena bir intiba bırakmıştır. Otellerimizde yemek ve hesap listelerinden başka bir de terbiye ve nezaket kontrolunun ne derece zarurî olduğu anlaşılıyor. Valimizin bu işle bizzat meşgul olduğunu görmekten duyduğumuz memnuniyeti buraya ehemmiyetle kaydederiz.

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Alman taarruzu 48 saate kadar başlıyor

Taarruz Makedonya ve Garbî Trakya istikametinde yapılacak

Londra 8 (A.A.) — (B.B.C.) Associated Pressin Sofyadaki muhabirinin işaretına göre Alman askerlerinin 48 saate kadar Makedonya ve garbi Trakya üzerine yürümek suretile Yunanistana karşı taarruza başlaması muhtemeldir.

Arnavutlukta yeni bir Yunan muvaffakıyeti

İtalyanlardan 1050 esir alındı

Atina 8 (A.A.) — (B.B.C.) Resmi tebliğ: Merkez mıntakasında muvaffakıyetli harekât neticesinde İtalyanlar mevzilerini terketmeğe icbar edilmişlerdir. Birçokları zabit olmak üzere İtalyanlardan 1050 esir alınmıştır. Çok miktarda harp malzemesi iğtinam edilmiştir. Yunan tayyareleri, bu harekât esnasında yorulmaz bir faaliyet göstermiş, harp meydanındaki askeri hedefleri bombalamıştır. Bütün Yunan tayyareleri üslerine dönmüşlerdir.

Londra 8 (A.A.) — (B.B.C.) Yunan veliahdı prens Pol cephedeki askerleri teftiş ettikten sonra Atinaya dönmüştür.

Veliahd askerlere krallarının selâmlarını götürmüş her tarafta alkış ve zafere itimad tezahürlerile karşılanmıştır.

Atina 8 (A.A.) — (B.B.C.) İtalyanlardan alınan esirlerin beyanatından anlaşıldığına göre Avlonya Draç ve Tiranedeki İtalyan hava meydanları, yapılan bombardıman neticesinde vahim hasara uğramışlardır. Yerde bulunan İtalyan tayyareleri harap olmuştur.

B. Eden'in mesajı

Atina 8 (A.A.) — (B.B.C.) Atina radyosu B. Edenin Yunan milletine bir veda mesajını neşretmiştir. B. Eden bu mesajında Yunan hükûmet ve milletinden gördüğü fevkalâde misafirperverlikten dolayı son derece mütehassis olduğunu bildirmiştir.

Amerikan filosunun takviyesi

Vaşington 8 (A.A.) — Dün bahri harekât şubesi reisi amiral İngorsoll. kongreden 200,000 ton hacminde muavin gemiler inşası projesini kabul etmesini rica etmiştir.

Somalide İtalyan zayiatı 21,000 kişi

260,000 kilometre murabbaı erazi de zaptedildi

Londra 8 (A.A.) — (B.B.C.) Resmen bildirildiğine göre İtalyan Somalisinde cenubî Afrika askerleri Shigelli nehri mıntakasına kadar ilerliyerek buradan düşmanı tardetmiş ve İngiliz adalarının büyüklüğünde bir arazi parçası işgal etmişlerdir.

Bu kıtaatın üç hafta zarfında işgal ettikleri sahanın vüsati 260,000 kilometre murabbaıdır. Düşmanın ölü ve esir olarak zayiatı 21.000 e baliğ oluyor.

Bir İngiliz muhribi battı

Londra 8 (A.A.) — (B.B.C.) Amiralık Dainty namındaki torpido muhribinin zıyaını haber veriyor.

5 İtalyan vapuru zaptedildi

Bir Alman vapuru kendi kendini batırdı, bir tanesi de karaya oturdu

Londra 8 (A.A.) — Amiralık dairesinin tebliği: İtalyan somalisinde Kismayu limanının zaptı neticesinde ceman 28153 tonilâto hacminde beş İtalyan ticaret gemisinin elimize geçtiği bugün ilân olunabilir. Bu vapurlar şunlardır: 3809 tonilâtoluk Adria, 5496 tonilâtoluk Savoia, 5741 tonilâtoluk Erminia Mazellia, 5597 tonilâtoluk Manon ve 7515 tonilâtoluk Leonardo da Vinci vapurları.

Bundan başka dört düşman vapuru da Kismayu limanında kendi müretteabatı tarafından batırılmıştır. Bu gemilerden bir tanesi, 4531 tonilâtoluk İtalyan Maghera vapurudur.

Kismayu'nun zaptı üzerine Alman ticaret filosuna da kayıplar kaydettirilmiştir. 7521 tonilâto hacminde Uckermark vapuru kaçmağa teşebbüs etmiş, fakat kuvvetlerimiz tarafından yakalanmıştır. Gemininin müretteabatı bunun üzerine gemiyi batırmak teşebbüsünde bulunmuştur, fakat vapur römorkta limana getirilirken batmıştır. 590 tonilâtoluk Askari ismindeki Alman vapuru da karaya oturmuştur.

Yardım projesi

Bir tadil projesi büyük ekseriyetle reddedildi

Vaşington 8 (A.A.) — B. B. C.: Âyan meclisi, Amerikadan harice gönderilecek harp malzemesine Amerika harp gemilerinin refakat etmesini meneden bir tadili 28 reye karşı 62 reyle reddetmiştir.

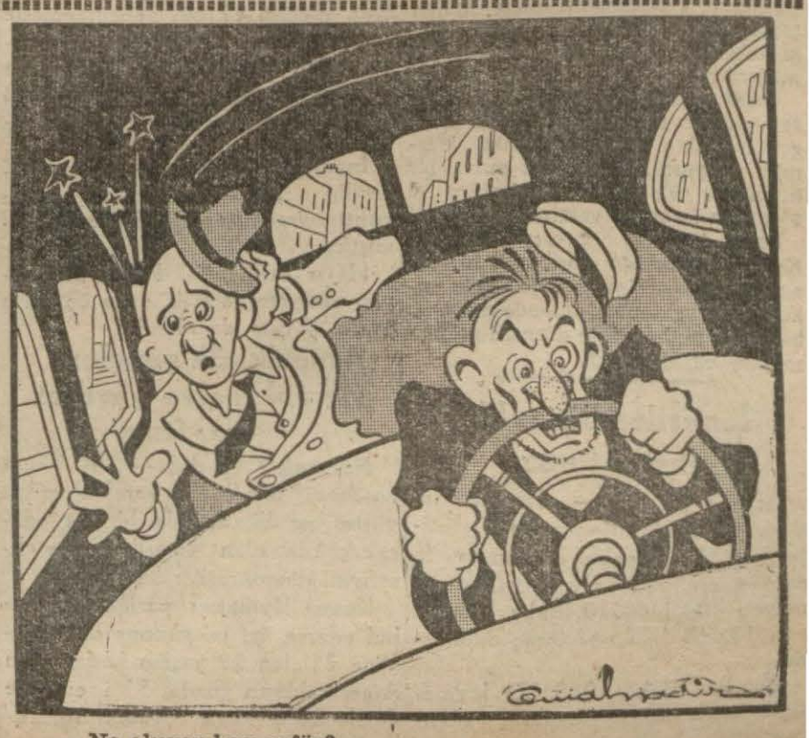

— Ne oluyor bay şoför?...
— Asfalta geldik bayım!...

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

İngiliz tebliği

Kahire 7 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Libyada ve Eritrede kayda değer mühim bir şey yoktur.

Habeşistanda, Gonder yolu üzerindeki keşif kollarımız, şimdi Aminiti'nin şarkında faaliyette bulunmaktadır. Burye'den çekilmiş olan İtalyan garnizonuna karşı yapılan bu harekât esnasında. vatanperver kuvvetleri 300 esir almış, ik. motörlü nakliye vasıtası ve dört sahra kamyonu iğtinam etmiş ve bir düşman tayyaresi düşürmüştür. Bundan başka ceman 1700 kaçak da bizim -hatlarımıza gelmiş tir.

İtalyan Somalisinde, Mogadicio - Ciciga esas yolu hattı boyunca ileri hareketimiz durmadan terakki ederken, diğer mıntakalardaki harekât da lehimize olarak inkişafta devam eylemektedir.

Atina 7 (A.A.) — Yunanistanda bulunan İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

İngiliz bombardıman tayyareleri perşembe günü Tepedelen mıntakasında Lubati'nin şimalinde İtalyan topçu mevzilerine hücum etmişlerdir. Atılan bombalar topçu mevzilerine düşmüştür. İngiliz tayyarelerinin hepsi üslerine dönmüştür.

Alman tebliği

Berlin 7 (A.A.) — Resmî tebliğ: Bir denizaltı ceman 12,061 tonilâtoluk iki düşman ticaret vapuru batırmıştır.

Şimali Afrikada Alman muharebe tayyareleri düşman motörlü kollarına, kıtaat tahşidatına ve askeri kamplarda barakalara orta ve küçük çapta bombalar atmışlardır. Şiddetli yangınlar çıkmış bir çok kamyonlar tahrib edilmiştir. Bir çok evlere tam isabetler kaydedilmiş ve bu evler ağır hasara uğramışlardır.

Stuka tayyarelerinden mürekkep bir Alman hava filosu dün akşam Malta adasında Lavalette limanı tesisatını muvaffakıyetle bombardıman etmiştir.

İngilterenin cenubunda ve cenubu şarkisinde muhtelif tayyare meydanlarına tevcih edilen hücum esnasında muharebe tayyarelerimizin attığı bombalar hangarlara ve yerde bulunan tayyarelere isabet etmiştir. Yerde bulunan müteaddid tayyareler tahrib edilmiştir. Silâhlı keşif yapan tayyarelerimiz İngilterenin cenub ve cenubu şarkisinde müteaddid liman tesisatını bombardıman etmişlerdir. Bunlar arasında Londraya çok büyük bir muvaffakıyetle hücum edilmiştir. Bir muharebe tayyaremiz Filton tayyare fabrikasına çok alçaktan uçarak cüretli bir hücum yapmıştır. Atılan büyük çapta bombalar büyük bir montaj atelyesini tahrib etmiştir. Bir çok tayyareler mitralyöz ateşile hasara uğratılmıştır.

Malta adasında Halfar tayyare meydanı üzerinde yapılan keşif uçuşu esnasında tayyare meydanı tesisatının geniş mikyasta hasara uğradığı üç muharebe tayyaresinin ve büyük bir atelyenin ve bir barakanın tahrib edildiği ve bir çok hangarların da hasara uğradığı görülmüştür.

Düşman Alman toprakları üzerinde dün ne gündüz ne de gece hava akını yapmamıştır.

İtalyan tebliği

Roma 7 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 273 numaralı tebliği:

Yunan cephesinde işare değer ehemmiyetli bir şey yoktur.

Şimali Afrikada tayyarelerimiz, düşmanın bir hava üssünü bombardıman etmişlerdir. Alman hava kuvvetlerine mensub tayyareler, yürüyüş halinde bulunan düşman kıtaatını ve tahaşşüd kamplarını bombardıman etmişlerdir. Düşmanın 20 motörize vasıtası tahrib edilmiş ve bir çokları da ağır hasarata uğratılmıştır. Derne civarındaki barakalar ve kamplar bombardıman edilmiş ve buralarda yangınlar çıkarılmıştır. Diğer Alman tayyareleri, Maltada kâin Valetta'daki askeri hedefleri bomardıman etmişlerdir.

Şarki Akdenizde hava filolarımız, refakatinde mühim mikdarda harb gemileri olan kafile halindeki düşman vapurlarına taarruz etmiş, bir kruvazöre, bir torpido muhribine ve 3 vapura isabetler vaki olmuştur.

Şarki Afrikada Yukarı Sudanda Kurmuk civarında düşmanın bir taarruzu püskürtülmüştür. Kerende vukua gelen ve dünkü bültende mevzuubahsolan muharebede düşman mühim zaylata uğratılmıştır.

İzmirden bir aylık ihracatımız

İzmir 7 (A.A.) — Ticaret odası tarafından hazırlanan bir istatistiğe göre, geçen şubat ayı içinde İzmirden muhtelif memleketlere 5 milyon 404 bin 370 liralık 13 milyon 13,363 kilo mal ihraç edilmiştir.

Bundan başka 1069 lira kıymetinde canlı hayvan da ihraç olunmuştur.

Bulgaristan bir üs olarak kullanılacak

Times: «Bulgaristan tamamen düşman safına geçti» diyor

Londra 7 (A.A.) — Times'in diplomatik muhabiri şunları yazıyor: «Bulgaristan tamamile düşman safına geçmiştir. İngiltere ile müttefiklerine karşı yapılacak harekâtta bir üs olarak kullanılacaktır. Binaenaleyh dostane münasebetlerin, velevki zahiren olsun, idamesine çalışmak hem tehlikeli hem de haysiyet kırıcı bir haldir. İşte bunun içindir ki B. Rendell kralı son defa olmak üzere resmen ziyaret etmiştir. Kral hadiselerin çabuk inkişaf ettiğini söylemekle iktifa etmiştir. Kralın Bulgaristanın Alman tecavüzüne iştirak etmeksizin bir nevi müşahid bitaraf vazifeyi muhafaza edebileceğini samimi surette ümid ettiğine şüphe yoktur.

İngiliz noktai nazarına göre Bulgar nazır ve generalleri Alman işgalini sadece kabul ile iktifa etmemişler. bu işgale âdeta iştirak etmişlerdir. Almanlar her şey istedikleri gibi cereyan ettiği için sevinmektedirler. Fakat Sovyetlerin Bulgaristana gönderdikleri protestoyu hiç beklemedikleri muhakkaktır.

Almanlar şimdi Yugoslavya üzerinde yeni bir tazyik yapmışlardır. Prens Paul'un Hitler tarafından tekrar davet edildiği söylenmektedir. Diğer taraftan naziler Yunanistanı tehdide devam etmekte ve bir bozgun havası yaratmak için propagandalarının bütün yalanlarını ortaya dökmektedirler.

Hitlerin Türkiye Reisicümhuru İsmet İnönüye gönderdiği mesajın muhteviyatı hakkında ifşaatta bulunulmamıştır. Fakat Hitlerin mutadı olduğu veçhile henüz tehdid etmek istemediği bir memlekete verdiği teminat kabilinden teminat vermiş olması muhtemeldir.»

Amerikanın yardımı

İngiltereye bir mikdar daha torpido gönderilecek

Vaşington 7 (A.A.) — Reuter: B. Roosevelt, bugün gazeteciler konferansında, demokrasilere yardım kanunu projesinin tasvibinde kaydedilen herbir günlük teehhürün demokrasilere harp malzemesi teslimatı üzerinde biraz sonra tesiri olacağını söylemiştir.

Gazeteciler, B. Rooseveltten bu günkü teahhürün ciddî bir tesiri olup olmadığını sormuşlardır. B. Roosevelt, evvelâ buna cevap vermemesinin daha şayanı tercih olduğunu söylemiş, fakat bilâhare şubat ayı ile mart bidayetinin belki de demokrasilere yardım üzerinde derhal bir tesiri olmıyacağını fakat bir az sonra teslimat üzerinde tesir icra edeceğini, kanun projesinin kongreye tevdiindenberi daima söylemiş olduğunun gazeteciler tarafından bilindiğini ilâve etmiştir.

Vaşington 7 (A.A.) — Ticaret nezaretinden bildirildiğine göre, Uzak Şark ve Afrikadaki İngiliz müstemlekelerine büyük tayyare sevkiyatı yapılmaktadır. İngiltereye kânunusanide ceman 459 tayyare, sekiz deniz tayyaresi 54 ihtiyat tayyare motörü ve külliyetli yedek aksam gönderilmiştir.

Vaşington 7 (A.A.) — Bahriye nezareti hareket şubesi reis muavini kontramiral İncersoll tarafından âyan meclisi kredi encümeninde yapılan beyanat hakkında neşredilen rapor Amerikadan İngiltereye bir miktar daha torpido muhribi gönderilmesi imkânlarını tebarüz ettirmektedir.

İngiltereye başka harp gemisi gönderilip gönderilmiyeceği sualine kontramiral İncersoll şu cevabı vermiştir:

Hayır denilebilir. Fakat bu cevap vaziyete göre iki veya üç hafta sonra «Evet» de olabilir.

Amerikada gençler demokrasiye yardım taraftarı

Nevyork 7 (A.A.) — «Gallup» enstitüsü tarafından yapılan anket gösteriyor ki orduda hizmet edecek çağda olan Amerikalıların ekseriyeti demokrasiler lehindedir.

Kanun lâyihasını parlâmento kabul ederse iyi mi yapmış olur? sualine 21 den 29 yaşına kadar olan Amerikalıların yüzde 55 i evet ve yüzde 24 ü hayır cevabını vermişlerdir.

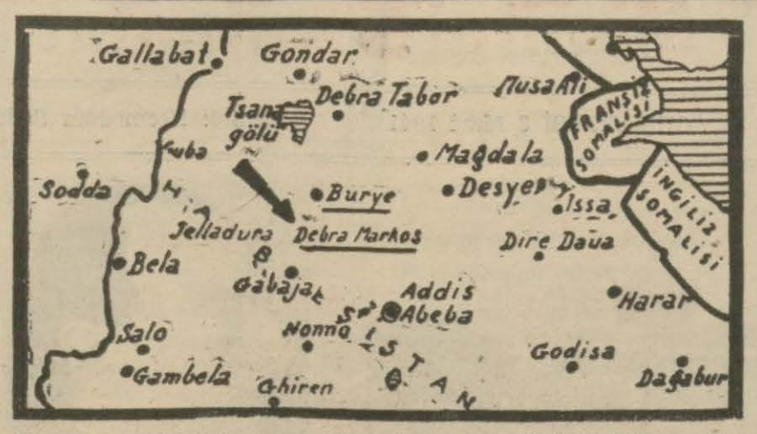

Habeş kuvvetlerinin Adis - Abeba'ya doğru yürüyüş istikametini gösterir harita

Demir ve çelik fabrikaları

Karabük haddehanesine yeniden 1000 usta alındı

Ankara 7 (Telefonla) — Karabük demir ve çelik fabrikalarının işlemekte olan kısımlarile faaliyete geçecek kısımlarını takviye etmek üzere yeniden 1000 kadar mütehassıs usta ve ustabaşı alınmıştır. Bu suretle bilhassa yeni haddehanenin usta ve ustabaşıları tamamlanmış olacaktır.

Diyanet işleri reisi

Merhum Rıfat Börekçi dün merasimle defnedildi

Ankara 7 (A.A.) — Diyanet işleri reisi müteveffa Rifat Börekçi'nin cenaze merasimi bugün yapılmıştır. Merasimde Büyük Millet Meclisi Reisi B. Abdülhalik Renda, Başvekil Dr. B. Refik Saydam, Vekiller, Parti genel sekreteri B. Fikri Tuzer, Parti müstakil grup reis vekili B. Râna Tarhan, mebuslar, temyiz mahkemesi, şûrayı devlet ve divanı muhasebat reis ve âzaları, Afgan büyük elçisi, Ankara valisi, Vekâletler erkânı ve sayısı on bini aşan bir halk kitlesi bulunmuştur. Reisicümhur adına merasimde Riyaseticümhur umumî kâtibi B. Kemal Gedeleç ile başyaver B. Celâl Uner hazır bulunuyordu.

Cenaze namazı Hacıbayramda kılındıktan sonra müteveffanın tabutu eller üzerinde adliye sarayı önüne kadar getirilmiş ve burada cenaze otomobiline konularak şehitliğe götürülmüş ve defnedilmiştir.

Cenaze alayının geçtiği bütün yollar üzerinde de kesif bir halk kitlesi bulunmakta ve bir polis müfrezesile bir jandarma kıtası da alaya refakat eylemekte idi.

P. T. T. müdürleri arasında tayinler

Ankara 7 (Telefonla) — Seyhan posta telgraf ve telefon merkez müdürü Sakin Gökdoğan telgraf işleri reis muavinliğine terfian, Maraş B. T. T. merkez müdürü Fahri Kutluay Seyhana, posta işleri reisliği şube müdürü Şevki Özkan Maraş B.T.T. merkez müdürlüklerine tayin edilmişlerdir.

Maltada

Düşmanın 16 tayyaresi düşürüldü

Kahire 7 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri Orta Şark umumî karargâhının neşrettiği tebliğde bildirdiğine göre düşmanın, 5 martta Maltaya yaptığı ağır hücum esnasında 16 tayyaresi düşürülmüştür. Diğer birçok tayyare de üslerine dönemiyecek derecede ağır hasara uğratılmıştır. Yalnız bir İngiliz avcı tayyaresi kayıptır.

İngiliz hava harekâtı

Londra 7 (A.A.) — İngiliz hava nezaretinin tebliği: Sahil muhafaza servislerine mensup tayyareler, bu gün öğleden sonra, Hollanda sahili açıklarında bir düşman işaşe vapurunu batırmıştır. Tayyarelerimiz, bundan başka, Denhelder limanı ile Ockenburg'da düşman işgali altında bulunan bir hava meydanını da bombardıman etmiştir. Tayyarelerimizin hepsi üslerine dönmüştür.

Londra 7 (A.A.) — Çok zayıf bir hava faaliyetinden sonra sabahleyin erken Grotyarmouth açıklarında bir Dornier tayyaresi düşürülmüştür.

Şarkî Afrika harekâtında

İngiliz filosu müessir bir rol oynadı

Londra 8 (A.A.) — Amiralık dairesinin tebliği: İtalyan Somalisinde sahil mıntakasındaki ileri harekât esnasında, donanmamızın ordumuza yaptığı yardım hakkında bazı tafsilât vermek halen mümkün bulunmaktadır.

Sahil boyunca bütün mühim İtalyan mevzileri, bahriye cüzitamlarımız tarafından bombardıman edilmiştir.

Kismayu, Brava ve Mogadiscio'da askeri hedeflerin deniz kuvvetlerimiz tarafından bombardımanları çok müessir olmuş ve bu müessirlik bu mıntakanın işgali ile sübut bulmuştur. Bilhassa Brava mıntakasındaki İtalyan mevzilerinin 22 şubat sabahı bombardımanının büyük muvaffakıyetle tetevvüç ettiği bugün anlaşılmıştır. Askeri binalara isabetler kaydedilmiştir. Sekiz pusluk toplarla mücehhez Shropshire kruvazörü tarafından yapılan bombardıman, çok büyük hasarı mucib olmuş ve düşmanın bu mıntakadaki kuvvetli müdafaa mevzilerini terketmesinde mühim bir âmil rolü oynamıştır.

Shropshire kruvazörünün, Mogadiscio'yu bombardıman ederken, 6861 tonilâtoluk İtalyan Pensylvania petrol gemisini de batırmış olduğu halen tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Bizim kuvvetlerimiz, bombardıman harekâtı esnasında hiçbir hasar ve hiçbir insanca zayiat kaydetmemiştir.

İtalyan Somalisindeki mesut askeri harekâtın mühim bahri neticesi, düşmanı, şarki Afrikada, Kismayu ve Mogadiscio gibi korsan gemileri ve bunların işaşe vapurları için çok rahat iki üsten mahrum etmesidir.

Uzak Şarkta

Şimdi teferruata aid meseleler görüşülüyor

Tokyo 7 (A.A.) — Resmî istihbarat dairesi bildiriyor: Hariciye Nazırı B. Matsuoka dün saat 17 de Fransız büyük elçiliğine giderek büyük elçi B. Arsene Henry'yi ziyaret etmiştir. Bir saat kadar süren mülâkatta, Japonya tarafından yapılan tekliflerin başlıca noktalarının kabulünden sonra henüz muallâkta bulunan teferrüata ait meseleler görüşülmüştür. B. Matsuoka saat 18 de elçilikten ayrılmıştır.

Singapurda manevralar

Nevyork 7 (A.A.) — Associated Press'e Singapurdan bildirildiğine göre, ordu, donanma ve hava kuvvetlerinin manevrası başlamıştır. Bu manevralara İngiliz, Avustralya, Hind ve Malezya muntazam kıtaları iştirak etmektedir.

Erbaa ve İzmit tütün piyasaları açıldı

Erbaa 7 (A.A.) — Taşovada tütün mübayaasına başlanmıştır. Üçkapı tütün mahsulü dün inhisarlar tarafından mübayaa edildi. Fiatler altmış ile 78 kuruş arasındadır.

İzmit 7 (A.A.) — Dün İzmitte tütün piyasası açılmıştır. Azamî fiat 65 asgarî fiat da 35 kuruştur.

Habeş ordusunun ilk büyük muvaffakıyeti

Bu ordu ile Adis-Abeba arasında bir kuvvetli müdafaa hattı var

Habeşistanda bir yer 7 (A.A.) — Reuter bildiriyor: İngiliz ve Avustralyalı subay ve erbaşların kumandası altında dağlı ve çorak bir memlekette ilerliyen Habeş ordusu ilk büyük askerî muvaffakıyetini iyi tahkim edilmiş Burya kasabasını ele geçirmekle kazanmıştır. Bundan evvelki ilerlemeler daha ziyade İtalyanların çekilmesi sayesinde mümkün olmuştu. Halbuki Burye İtalyan topçusu tarafından müdafaa edilen, her tarafı istihkâmlar ve tel örgülerle çevrilmiş bir yerdi. Buradaki İtalyan kuvvetleri iki livadan ibaretti.

Şimdi Addis-Abeba yolu üzerinde en yakın mühim nokta Debra-Maros kasabasıdır. Bu mevkün Burye'den daha kuvvetle müdafaa edilmediği zannolunmaktadır. Bugün Habeş ordusu ile Addis - Abeba arasında en kuvvetli tabiî müdafaa hattını, Debra-Maros'dan 50 kilometre kadar bir mesafede bulunan Mavi Nil boğazları teşkil etmektedir.

16 Hollandalı idama mahkûm edildi

Berlin 7 (A.A.) — D. N. B. ajansının Amsterdam'dan öğrendiğine göre 16 Hollandalı, askerî mahkeme tarafından ölüme mahkûm edilmiştir. Mahkûmlar gizli bir teşkilât mensuplarıdır. Casusluk ve Alman askerlerine suikast hazırlamakla itham olunmuşlardır.

Selâniğe asker çıkarılmadı

Atina ajansı bir İtalyan gazetesinin haberini tekzip ediyor

Atina 7 (A.A.) — Atina ajansı, Selâniğe bir Kanada fırkasının ihraç edildiğine dair bir İtalyan gazetesinde neşrolunan haberi tekzip etmektedir.

Atina 7 (A.A.) — İtalyan propagandası, Yunan hükûmetinin Giride taşınmağa hazırlandığına dair dolaşan şayiaları tekrar etmekle zevk duymaktadır. Bu saçma haberi tekzip etmeği lüzumsuz addediyoruz. Filhakika mağlûp İtalyanın hükûmeti henüz Romada dururken muzaffer bir memleketin hükûmetini ne maksadla başka yere nakledeceği keyfiyeti suale şayandır.

Sovyet tebliği

İki İngiliz gazetesinin mütalâası

Londra 7 (A.A.) — News Chronicle gazetesinin diplomatik muhabiri şunları yazıyor: «Rus tebliğinin dikkatli bir tetkiki bu vesikanın bazı mübrem noktalar ihtiva ettiğini ve son hadiseler karşısında Sovyet hattı hareketini aydınlatmaktan ziyade daha muzlim bir hale koyduğunu isbat etmektedir.»

Daily Herald'ın diplomatik muharriri de şöyle demektedir: «Rus beyanatının hakiki mânası oldukça karanlık olup ileride belki daha vazih bir şekil alacaktır. Bununla beraber Sovyetlerin mihver karşısındaki umumî hattı hareketlerini hiç bir suretle değiştirmiyeceklerini zannetmek hiç şüphesiz bir hata olur.»

Times ne diyor?

Londra 7 (A.A.) — Times makalesinde diyor ki:

«Dün bir çok devlet merkezlerinde Sovyet beyanatının hakiki ve sarih mânasının ne olabileceği hakkında mütalâalar yürütülmüştür. Bu beyanat bir kaç hafta evvel yapılmış olsaydı hiç şüphesiz daha büyük bir tesir yapacaktı. Hele Bulgaristana değil de Almanyaya hitaben yapılsaydı tesiri büsbütün fazla olurdu. Bu teahhur gösteriyor ki Sovyetler Birliği Almanya ile harbetmek niyetinde değildir. Beyanatın kıymeti Almanların Bulgaristana, Macaristana ve Romanyaya olduğu gibi Rusların rızasını almadan girdiğini göstermekten ibarettir.

ALi ile VELi

Muharrirlerin günah çıkarma modası ve doktor Rıza Nur

Ali — Doktor Rıza Nur Tasviri Efkâr gazetesinde muharrir Vâ - Nû'ya üç sütun bir cevap vermiş.

Veli — Okudum... Yalnız üç sütun olmakla kalmıyor. Mabaadi de var. Âdeta tefrike.

— Fakat azizim, doktor Rıza Nura: «Sinoplu değilsiniz! Ecdadınız arasında imam yoktu! Sarayda otursunuz ve müsrifsiniz! Hattâ muhterem bir zat sayılmazsınız. Şu veya bu sahada faaliyet de göstermediniz!» diyen olmadı ki... Şüphesiz kendisi mebusluk da yaptı, Vekillik de... Muhalefette de bulundu gurbette de ilh... Asıl itiraz mevzuu başkaydı... «Mimar Sinan, Tevfik Fikret gibi birinci derecede Türk meşahiri Fransız Ansiklopedisine üç beş satırla girmişken bay Rıza Nura niçin 25 satır ayrıldı? Nasıl oldu da Atatürke ait inkılâplardan bir çokları ona mal edildi? Bu ecnebi lûgatına bu yazıları kim yazdı?» İşte mesele... Bu neşriyatımız üzerine, Fransız Ansiklopedisindeki malûmatın oraya bizzat doktor Rıza Nur tarafından verildiğini muharrir Naci Sadullah ilân etti. Biz de bunun üzerine şu hükmü verdik: «Bu gibi lûgatları, yahut antolojileri yapanların bundan sonra kulağına küpe olsun! Kendilerini ve ahbaplarını kayırmasınlar... Hele İnönü Ansiklopedisi üzerinde çalışıldığı şu günlerde dikkat edilmesi icap eden bir noktadır bu!»

— Bunlar malûm, Ali... Doktor Rıza Nurdan işte bilhassa yukarıki noktaların tavzihini bekliyoruz. Mademki zahmet edip eline kalemini almış... Yazsın... Hattâ şu son zamanlarda muharrirlerin itirafta bulunmaları hatâlarını tanımaları, âdet oldu; meselâ, B. Yaşar Nabi bir Fransız muharririnin hikâyesini intihal ettiğini papaz karşısında günah çıkaran hristiyan mümin edasile efkârı umumiye müvacehesinde ortaya vurdu... Yüreğini bir azap kemiren her münevverimiz için bu modaya uymak hayırlı bir çığır'dır... Larousse'daki maddeleri yazan bizzat kendi yahut kendini kayıran bir arkadaşı ise muhterem doktor Rıza Nur da diğer bahislere sapmadan onu söylesin!

Aliveli

Bulgaristanda

Demiryolları ve liman idaresi memurları seferber edildiler

Sofya 7 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor: Resmî Gazete, 5 mart tarihinden itibaren Bulgar demiryolları ve limanları idaresine mensub bütün memurların seferberliğini ilân eden bir kararname neşretmiştir.

Sobranyanın içtimaı

Sofya 7 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor: Sobranya meclisindeki hükûmet partisi ekseriyeti bugün toplanarak günün meselelerini müzakere etmiştir. Hariciye Nazırı B. Popof bugünkü vaziyet hakkında beyanatta bulunmuştur. Başta Başvekil B. Filof olduğu halde hemen hemen bütün nazırlar içtimaa iştirak etmişlerdir.

Hazine bonosu

Sofya 7 (A.A.) — D. N. B.: Sobranya meclisi hâlen maliye nezareti tarafından tevdi edilen ve 500 ilâ 600 milyon leva kıymetinde hazine bonosunun ihracına müteallik bulunan kanun projesinin müzakeresile meşguldür. Maliye nezareti meclise tevdi ettiği esbabı mucibe lâyihasında bu tedbirin her şeyden evvel Enflasyon'a mâni olmak için teklif edildiğini bildirmiştir.

Kral Karol ve bayan Lupesko Lizbonda

Lizbon 7 (A.A.) — Bayan Lupesco ile İspanyadan buraya gelen eski Romanya kralı Karol bir dostuna yorgun olduğunu ve birkaç gün kimseyi kabul etmemek niyetinde bulunduğunu söylemiştir. Kral Karol ile bayan Lupesco şehrin merkezine üç kilometre mesafede dostları olan bir doktorun köşkünde ikamet etmektedirler.

AKŞAMDAN AKŞAMA

Hâli ada ve parasız memleket

Evvelki gece «Ay Doğarken» filmini seyrettim. Mevzu arasında beni çocukluktanberi, masal hayatı tarzında alâkadar eden bir kısım var: Hâli adada medenî insanların kurdukları bir muaşeret...

Minimini iken büyük annemin dizlerine yatardım. Bu mübarek kadın, saçlarımı okşaya okşaya bana anlatırdı: Keloğlan kılığına bürünmüş kahramanın bindiği gemi demir alıyor... Fakat tekneye iki beddua sinmiş... Onun için ön taraf gece, arka taraf gündüz halindedir. Şimdiki gibi projektör de olmadığından gemi bir türlü yola düzelemiyor... Derken efendim, seyyahlar arasından uğursuz düztabanı bulup çıkarıyorlar... Bu seferde bir fırtına, fırtına!... Dalgalar, koca yapıyı aldığı gibi kayalara çarpıyor... İçindekiler, bir kumsala dökülüyor... Meğer burası devlerin av avlamağa geldikleri sahilmiş... O ejderlerin de usulü öyleymiş ki, — balıkçının feneri gibi — mücevherlerini av yerine bırakır, bunların ışığında şikârlarını yakalarlarmış. Keloğlan demiş ki: «Ey yoldaşlar! Madem buraya düştük, durun bundan istifade edelim...» Ormandan ağaç kesip taşımışlar... Bütün gün odunları yakarak küllerini sahile döşemişler... Geceleyin devler gelip ışıldaklarını her zamanki yere serince, küller içinde «fenerlerini» kaybetmişler... Ertesi gün Keloğlan'la arkadaşları sabahın rüzgârına külleri savurmuş... Dünyanın en büyük pırlantaları böylelikle ellerine geçmiş; zira, ejderlerin lâmbaları ziya saçan mücevherlermiş... Böylelikle, Hayırsız-adadan kurtulunca, Keloğlan büyük servete konmuş... ilh...

.....

Çocuklukla delikanlılık devrimde de mütemadiyen Jules Verne ve mukallidlerinin «Ravayvay adası», «iki sene mektep tatili» tarzındaki eserlerini okudum... Hattâ ondan sonra bir nevi Robinson'vari yaşamak isteyişimin de bir sebebi bu ilk hayat intibaları olsa gerek...

Hulâsa, «Ay Doğarken» filminin bahsettiğim kısmını kalabalık salonda belki benim kadar zevkle seyreden olmamıştır. Bana tam bir ideal hayat gibi geldi.

Gerçi biliyorum: «Operet köylüsü» diye bir tip vardır. Rengârenk ipeklere bürünmüş primadonna ve görls'ler cennet tasvirlerinde bile akla gelmedik melekler halinde, lâtif bir dekor önünde cıvıldarlar... Hakikatte ise, köy denen o iptidaîlik hiç de bu değildir... Onun gibi: «Sinema Hâli adası» ile hakikî hayatın alâka ve nisbeti mevcut değildir... 1789 un ipten kazıktan kurtulma eşkiya ve esirlerile Janette Macdonald'ı bir yere koymalı da hanyayı konyayı öğrensin...

O cihet başka...

Fakat bu filmi sırf hayal mahsulü olarak kabul etsek bile onun yine de hakikate uyacak bir tarafı var: Kazazede bir geminin birkaç yüz kişilik seril sefil halkı, hâli bir adaya düştükleri vakit, aralarında elbette şöyle bir meşveret kurarlar:

— Yahu... - diye düşünürler. - Şurada şu kadar adamız... Kayalara oturmuş vapurumuzda şu şu şu âletler var... Burada ise, şu şu şu iptidaî malzeme mevcut... Bizim çalışmamızla bütün bu unsurlardan ne kadar refah çıkarabilsek çıkaralım.... Haydi gayret... El birliğile...

***

Ve böylece elbet bir hayat doğar... (ki, bugünün Orta Avrupa iktısadiyat prensipleri de buna benziyor... Yani, altın esasına dayanmıyan iktısadiyat)...

Keza, kanaatimce, bu yepyeni olduğu kadar çok eski iktısad sisteminden bizim de ders alacağımız nice nice taraflar vardır:

Evlerimizi, mahallelerimizi, kasabalarımızı, şehirlerimizi, umumiyetle memleketimizi bu düşünceyle şimdikinden daha ne kadar iyi vaziyete sokabilirdik, sokabiliriz de...

— Yahu şurada şu kadar adamız... Memlekette de şu şu şu âletlerle, şu şu şu iptidaî maddeler var... Niçin «Para yok!» diye elin kolun bağlı köşe minderinde, kahve peykesinde siftinirsin!... Kalk bakalım... Şu duvarı badanalamanın, şu kaldırımı yapmanın, şu araziyi ekmenin çaresine bak...

Eski iktısad telâkkilerine göre gülünç, fakat şimdikilere göre pek yerinde bir düşünce...

(Vâ - Nû)

ŞEHİR HABERLERİ

İthalât işleri

İthalâtçılardan bir heyet dün akşam Ankaraya gitti

Ticaret Vekâletinde yapılacak toplantıda bulunmak üzere ithalâtçılardan mürekkeb bir heyet yanlarında birlikler umumi kâtibi B. Salih Bangıoğlu olduğu halde dün akşamki trenle Ankaraya gitmiştir. Heyet deri ithalâtçıları namına B. Ahmed Kara, B. Alber, madeni eşya ithalâtçıları namına B. Nişanyan, çuval ve kanaviçe ithalâtçıları namına B. Bürhaneddin Tantavi, çay ve kahve ithalât birliğinden B. Azmi Kozan, manifaturacılardan B. Refik Bezmen, Surasky firması mümessili, kâğıd ve mukavva birliğinden B. Kemal İren, B. Horasancıyan, otomobil lâstiği ithalâtçılarından B. Rifat Yalman, B. Tevfik Yılmazdan mürekkeptir. Heyet âzası bu sabah saat onda Ticaret Vekâleti binasında bulunacaktır.

Başvekilimiz ithalât tacirlerile bugün Ticaret Vekâletinde bir konuşma yapacaktır. Bu görüşmede Ticaret Vekilimiz de hazır bulunacaktır. Konuşmalarda ithalât işleri etrafında kararlar alınacaktır.

Ekmek fiati

20 para daha indirilmesi ümid ediliyor

Değirmenler dün sabahtan itibaren Toprak mahsulleri ofisi tarafından işletilmektedir. Ofis, vilâyetlerdeki değirmenlerle beraber İstanbuldaki değirmenleri de birer kontratla kiralamıştır. Değirmenciler ofisten kira bedeli olarak buğdayın kilosunda yetmiş santim öğütme hakkı alacaklardır.

Ofis dün sabahtan itibaren piyasaya günde 200 çuval francala unu vermeğe başlamıştır. Değirmenlerin öğüttükleri unlardan piyasanın ihtiyacı olan mikdar her gün ayrıldıktan sonra geriye kalan kısım stok yapılacaktır.

Belediye narh komisyonu pazartesi günü toplanacak, ekmek fiatini değiştirecektir. Belediye iktisad işleri müdürlüğünün teklifine göre salı gününden itibaren ekmeğin kilosu 13 kuruş on paradan on iki kuruş otuz paraya indirilecektir.

Bir çuval undan 96 ekmek elde etmek için yapılan tecrübeler menfi netice vermiştir. Tecrübeler esnasında bir çuval undan 96 ekmek elde edilmişse de hamur halinde kalan bu ekmeklerin piyasaya çıkarılması muvafık bulunmamıştır.

Eminönünde asfaltı çamur kaplamıyacak

Sağanak halinde yağmur yağınca Kasımpaşanın bazı münhat yerlerini su basar. Belediye fen heyeti mimari şubesi Kasımpaşanın münhat yerlerinde hususi tertibat aldığından bundan sonraki yağmurlarda bu semtlerin su baskınına uğramıyacağı tahmin edilmektedir.

Eminönü meydanının Balıkpazarı cihetindeki asfalt kısmı hafif yağmurlardan sonra çamurla kaplanmaktadır. Belediye memurları bu civardaki ızgaraları sık sık temizliyeceklerinden asfaltta çamurların birikmesine meydan verilmiyecektir.

Manifatura ithalât şirketi faaliyete geçti

Şirketin satış bürosu dün akşam merasimle açıldı

Manifatura ithalât Türk anonim şirketi satış bürosunun açılış resminden iki enstantane

Manifatura ithalât Türk anonim şirketinin yeni Valde hanındaki satış bürosu dün merasimle açılmıştır. Şirket dünden itibaren faaliyete geçmiştir. Açılma merasiminde İstanbul vali muavinlerinden Raşid Demirtaş, örfî idare kumandanlığı namına bir albay, emniyet direktörü namına kaçakçılık bürosu şefi, mıntaka ticaret müdürü B. Sait Rauf sarper, ticaret odası umumî kâtibi B. Cevad Düzenli, gümrükler ve muhafaza baş müdürleri, Matbuat mensupları bulunmuştur. Birlikler umumî kâtibi B. Salih Bangıoğlu Ankaraya hareket ettiğinden merasimde bulunamamıştır.

Açılış resmi, dün akşam saat on yedide manifatura ithalât birliği ve manifatura ithalât şirketi reisi B. Remzi Avunduk'un kısa bir nutku ile yapılmıştır. B. Remzi Avunduk şirketin teşekkül gayesini anlatmış, Anadoludan gelen tüccarın mal almadan tekrar memleketine döndüğünü, ithalât eşyasının bir takım fırsatçılar tarafından gizlendiğini söylemiş, sözlerini şöyle bitirmiştir: «Şirketin teşekkülünden maksat, toplu bir şekilde ithalât yapmak, ve bu malları asgarî kârla İstanbulda perakende olarak diğer vilâyetlerde toptan olarak satmaktır.»

Reisin nutkunu müteakip, büro ve büronun satış kısmı gezilmiş, müteakiben davetliler, zengin büfede ağırlanmıştır.

Manifatura ithalât Türk anonim şirketi, memleketimizde ilk defa teşekkül eden bir ithalât şirketidir. Şirket on beş firmanın sahibinden teşekkül ediyor. Şirket mensupları kâmilen Türktür. Manifatura birliği şimdiye kadar manifatura ithalâtı yapamıyordu. Şirket, teşekkül eder etmez derhal siparişe geçilmiş, yakında memleketimize külliyetli mıktarda manifatura ithali temin edilmiştir. Satış yerinde her nevi yünlü pamuklu kumaşlar, gayet az kâr alınmak suretile satılacaktır.

Ticaret Vekâletinin tasvibi ile teşekkül eden şirketin bir gayesi de Vekâlet tarafından tesbit edilen narh sisteminin tatbikatını kontrol etmektir. Vekâlet, manifatura eşyasına konan narhı şirketin satış yerinde kolaylıkla kontrol edebilecektir. Bu hayırlı teşekkülü kuranlara muvaffakıyet dileriz.

Zehirlenme değil

Gazetelerde peynir yiyerek zehirlendiği zannedilen Nuri adında bir vatandaştan bahsedilmişti. Bu zatın gönderildiği hastanede yapılan muayenesinde yediği bir maddeden zehirlenmediği, kalb hastalığından üzerine fenalık geldiği anlaşılmıştır.

Karilerimizin mektupları

Talebenin C. H. P. den bir temennisi

C. H. P. talebe yurdlarının mart ayından itibaren aylık ücretleri 25 liraya çıkarılmıştır. Ahvali hazıra dolayısile ücrete zam yapılmışsa da bunun 5 lira birden yükseltilmesi talebeye çok ağır gelmektedir.

Kız talebe yurdundan bir grup 25 liranın bir talebe için fazla geleceğini ileri sürerek parti kanalile genel sekreterliğe müracaat etmiştir. Yurd ücretlerinin yine eskisi gibi 20 liradan alınması yüksek tahsil gençlerini fevkalâde memnun bırakacağından bütün yurd talebeleri bu hususun dikkate alınmasını genel sekreterlikten temennî ediyorlar. **Müzdad**

Vilâyette bir toplantı

Şehre ait umumî işler görüşüldü

Dün öğleden sonra vilâyette bir toplantı yapılmıştır. Şehrimizde bulunan Dahiliye Vekili B. Faik Öztrağın iştirak ettiği bu toplantıda İstanbul Vali ve Belediye Reisi Dr. B. Lûtfi Kırdar, idarei örfiye komutanı korgeneral Ali Rıza Artunkal, emniyet direktörü B. Muzaffer Akalın hazır bulunmuştur. Toplantıda şehre aid umumi işler etrafında konuşulmuştur.

Bir karmanyolacılık

Kasımpaşada oturan bayan Behice, bundan bir müddet evvel bir gece bir hücuma uğramış, ağzı tıkanmak suretile koynundaki yüz lirasının alınmasına teşebbüs edilmiştir. Bayan Behicenin mukavemeti dolayısile müteerriz soygunculuğunu bitirememiş ve kaçmışsa da yakalanarak adliyeye verilmişti.

Bu işten suçlu Niyazi adında birile kendisini bu suça teşvik ettiği iddia olunan Selim ağır ceza mahkemesi huzuruna çıkarılmıştır ve sorguya çekilmişlerdir. Suçlular suçlarını inkâr etmişler, evrak berayi mütalâa müddeiumumiliğe tevdi edilmiştir.

Şark şimendiferleri

Müstahdeminin dâvası 4 nisana talik edildi

Eski Şark şimendiferleri şirketi ile bin kadar müstahdemi arasında tasarruf sandığı muamelâtı ve tevzi olunacak ikramiye işinden tahaddüs eden davaya dün ticaret mahkemesinde devam edilmiştir. Dünkü celsede, davacılara verilecek ikramiye ve tazminat nisbetini tayin etmek üzere mahkemece seçilen ehli vukufun vereceği rapor okunacaktı.

Ehli vukuftan dün mahkemeye gelen tezkereden henüz icap eden tedkikatın ikmal edilmemiş olduğu anlaşılıyordu. Diğer taraftan tasarruf sandığına aid bir muamele hakkında mahkemece makamı aidinden sorulan bir suale de cevap gelmediğinden her iki hususun temini için muhakeme dört nisana talik olunmuştur.

Piyasaya 749 çuval kahve çıkarılıyor

Gümrüklerde bekletilen kahvelerden 749 çuvalının piyasaya çıkarılması için dün Ticaret Vekâletinden alâkadarlara tebligat yapılmıştır. 749 çuval kahve vaktile ithal edilen ve yüksek fiate mal olduğundan bir türlü piyasaya çıkarılamıyan Brezilya kahvelerindendir. Ticaret Vekâleti, bunların mutavassıtlara verilmeden doğrudan doğruya kuru kahvecilere verilmesini istemektedir.

Tüccarlar, 749 çuval kahveyi değirmeni bulunan kurukahvecilere normal fiat üzerinden satacaklardır. Kâr haddi yüzde dört olarak tesbit edilen bu kahvelerin 349 çuvalı İstanbulda, 100 çuvalı memurin kooperatifi vasıtasile Ankarada, 300 çuvalı diğer vilâyetlerde satılacaktır.

Taze peynirler narhtan ucuza satılacak

Fiat mürakabe komisyonu beyaz peynire narh koyarken buzhanelerdeki peynirleri gözönünde bulundurmuştur. Narh üzerinden satılacak peynirler ancak buzhanelerdeki peynirlerdir. Halbuki tüccarlar taze peynirleri de azami fiat üzerinden satmaktadır. Taze olduğu için fazla sulu bulunan taze peynirlerin narhtan ucuz fiate satılması lâzımdır.

Fiat mürakabe bürosu memurlarının kontrolları sırasında tesadüf edilen bu hadise üzerine alâkadarlara lâzım gelen tebligat yapılmıştır. Çayır neypiri tabir edilen yeni imal olunan peynirler narhtan daha ucuza satılacaktır.

Bir çırpıda

Şiir dehası Çocuklara geçti

Yeni tarzda yazılmış şiirlerden o kadar gözümüz yılmış ki bir manzumenin altında tanımadığım bir imza görünce: «Kim bilir yine ne acaipliklerle karşılaşacağım» diyorum. İtiraf ederim ki «Feyzi Halıcı»nın şiiri karşısında ayni şeyi düşündüm.

Feyzi Halıcı ismini belki yadırgarsınız. Bunda hakkınız da vardır. Çünkü Feyzi Halıcı küçük bir çocuktur. Belki de ilkmektepte, yahut ortada veya lisede.. Tahsil derecesini bilmiyorum. Ben onun bir tek manzumesini Arkadaş mecmuasında «Çocuk eserleri» sahifesinde okudum. Bu manzumenin ismi «İmtihan odasında» idi. Bir çocuğu en ziyade alâkadar eden mevzu... Manzumenin küçük bir parçasını aynen aşağıya naklediyorum:

Kara tahta dev olur
Tebeşir alev olur
İmtihan odasında..

İşte Feyzi Halıcı bu mısraların şairi olan bir çocuktur.

Bir imtihan odasının korkunç havası ancak bu kadar güzel anlatılabilir Devleşen kapkara tahta önünde, bildiğini unutmuş ve âdeta daha ziyade küçülmüş gibi görünen bir çocuk!.. Tebeşiri parmaklarla tutmak kabil değil... O şimdi beyaz bir ateş, beyaz bir alev parçasıdır. Dersini bilmiyen ve bildiklerini de şaşıran bir çocuğun ne güzel tasviri...

Hangimiz bilhassa çalışmadan girdiğimiz imtihan odasında kara tahtanın önümüzde bir ejderha gibi büyüyüp kocamanlaştığını ve tebeşirin parmaklarımızı yaktığını hissetmemişizdir ki... İşte Feyzi Halıcı bunu ifade eden sanatkâr bir çocuktur.

Evet sanatkâr bir çocuk... Tıpkı sekiz yaşında piyano konseri veren harikulâde istidatlar gibi...

Bu manzumeyi beraber okuduğumuz bir arkadaş gülümsedi:

— Yenilik diye «Sokağa çıktım. Pencereden baktım. Orada ben oturuyordum. Sokaktan pencerede oturan kendime seslendim» gibi şeyler yazanlar gelsinler de bu minimini çocuktan ibret ve şiir dersi alsınlar...

Eğer Feyzi Halıcı bu güzel manzumesini şiirden anlayan bir büyüğüne, babasına filân yazdırmadı ise ondan ileride pek çok şeyler bekleyebiliriz.

Şimdi bu satırlar yazarken aklıma bir şey geldi. Yeni şairlerden ve garip eserlerile dikkatini üzerine çeken Asaf Hâlet Çelebinin şiirlerini yazdıkıan sonra 6 yaşındaki yeğenine tashih ettirdiğini rivayet ederler. Hattâ genc şair de bunu pek saklamaz sanırım.

Acaba şiir dehası büyüklerden çocuklara mı geçti dersiniz.

O halde pek yakında «harikulâde çocuk şair» ler bekliyelim...

Hikmet Feridun Es

Karaköy ve Tophanenin imar plânı tasdik edildi

Karaköy ve Tophanenin imarına aid tafsilât plânları Nafıa Vekâleti tarafından tasdik ve İstanbul Belediyesine iade edilmiştir. Vekâlet, plânlar üzerinde pek az tadilât yapmıştır.

Bu plânla Karaköy Palasın önündeki ada ile, Tünelin önündeki ada kaldırılacak, Ziraat bankasının karşı sırası tanzim edilecektir. Belediye, Karaköyle Azapkapı arasında bir sahil yolu yapacaktır. Diğer taraftan Karaköyden itibaren Tophanenin üstünden geçmek üzere Taksime varacak asfalt yol da imar plânları arasındadır. Her iki yol için ayrı tafsilât plânları hazırlanıyor.

★ Kadıköy Halkevinden: 9 mart 941 pazar günü 4000 metrelik mükâfatlı kır koşusu yapılacaktır. Beşinciye kadar muhtelif hediyeler verilecektir. İştirak etmek isteyenler mezkûr günde sabah saat 9.30 da Fenerbahçe stadında hazır bulunmaları.

Bay Amcaya göre ...

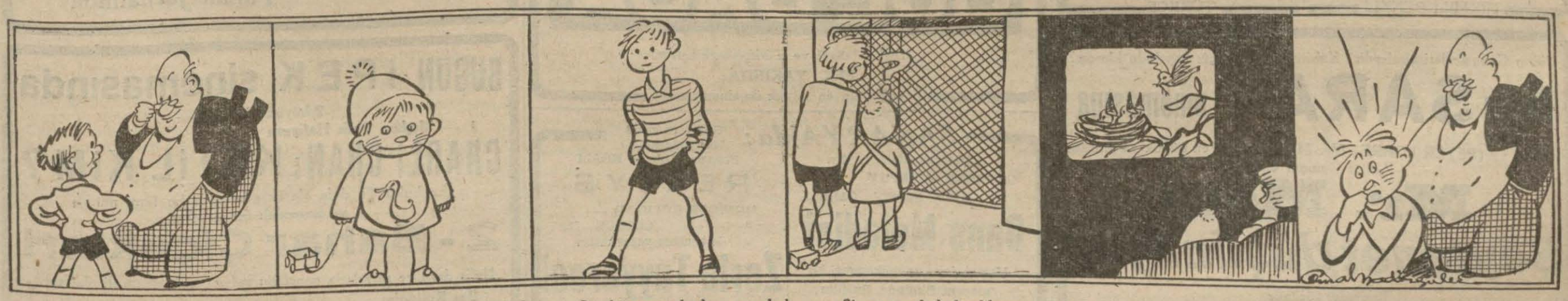

— Bir sinema kapısında ilân gördüm bay Amca...

... «Belediyenin emri mucibince altı yaşından...

... «On iki yaşına kadar çocuklar...

... «Sinemaya kabul edilmez...

... «Böyleleri ancak terbiyevî filimlere gelebilirler!» deniyor!...

... Bu ne demek?

B. A. — On üç yaşına kadar sinemaya elveda demek galiba!...

Iktisadî meseleler

İstihsali daha ziyade arttırmak lâzımdır

Ihtikârla mücadele etmek için piyasalara bol mal gelmesini temin etmek en iyi yoldur

Milli korunma kanunu, zirai istihsalâtı arttırmak için hükûmete geniş salâhiyetler vermiştir. Hattâ hükûmetin icabında bizzat istihsal yapması hakkında bile kanuna hükümler ilâve edilmiştir. İhtikârla mücadele edilirken, bu mücadelenin yalnız piyasalarda yapılmasının kâfi bir netice vermediği çok kere sabit olmuştur. Malın mevcudunu arttırmak, istihsal mıntakalarından piyasalara bol miktarda mal gelmesini temin etmek daha iyi neticeler verebilir. Bu da, zirai istihsalâtı arttırmakla kabil olabilir. Vakâ harbin başladığı gündenberi memleketimizde geniş ölçüde zirai istihsalâtı arttırmağa teşebbüs edilmiş, bu teşebbüsün hayırlı neticeleri, en ziyade pamuk ziraatında görülmüştür. Fakat istihsalâtı daha ziyade arttırmak zaruretindeyiz, netekim Ziraat Vekâleti, yeni verdiği kararlarla zirai istihsalâtı arttırmağa teşebbüs etmektedir. Bu teşebbüsler, zirai kombinalara dayanıyor.

Geçen sene on yerde, çalışan zirai kombinalardan büyük faydalar elde edilmiştir. Bunun üzerine, istihsal vasıtalarını arttırmak için, Amerikaya 3 milyon liralık yeni makine sipariş edilmiştir. Makineler geldiği zaman, daha geniş mikyasta zirai bir programın tatbikine imkân hasıl olacaktır.

İstihsalâtı arttırmak için ziraat programları yapılırken büyük şehirlerde hayat pahalılığına sebebiyet veren maddelere de daha çok ehemmiyet vermek lâzımdır. Bunun için, büyük şehirlerde hayat pahalılığı ile uğraşan tedkik heyetlerinin, ziraat programlarını yapan alâkadar dairelerle sıkı bir surette temas etmesi, ihtiyaçları bildirmesi icap eder.

Bugün için şehirlerde hayat pahalılığına sebebiyet veren maddeler arasında et bulunmaktadır. Hayvan ticaretile uğraşanların iddiasına göre geçen seneki kışta hayvan telefatı olmuştu. Harp başladığı zaman bazı köylüler de, hayvanlarını satmışlardı. Bu iddialara göre hayvan miktarı geçen seneye nisbetle azdır. Bu vaziyet karşısında, zirai istihsalâtı arttırma plânları yapılırken, hayvan miktarını arttırmak için de tedbirler almak icap ediyor. Bu da neyle olabilir? İdare âmirleri, köylüyü hayvan beslemeğe teşvik etmek için bazı çareler bulabilirler. Meselâ hayvan yiyecek maddelerini ucuzlatmak, hayvan gıdasını değiştirmek suretile... Ankara ziraat enstitüsünde son yapılan tedkiklere göre Anadoludaki kasaplık hayvanların gıda şartlarını değiştirmek icap etmektedir. Bu tedkike göre hayvanlar saman yedikleri için kâfi derecede beslenememektedirler. Bu şartlar altında yetişen hayvanların randımanı az olmaktadır. Halbuki dünyanın ileri memleketlerinde, hayvanları küspeyle beslerler. Bizde ise küspe, İsveçe, Hollandaya ihraç edilmektedir. Diğer taraftan nebati yağ ve şeker fabrikaları küspelerinin kâfi derecede ihraç edilmeldiğinden şikâyet ederler. Küspe ihracatını menederek, hayvanlarımızı beslemeliyiz.

Bir yağ taciri, Trabzon, Polathane, Vakfıkebir yaylâlarında ineklerin kışın yiyecek bulamadığını, fakir inek sahiplerinin bu inekleri güçlükle besleyemediklerini görmüştür. Bu hayvanlar daha iyi beslenirse, yağ randımanı da iki misli artacaktır. Ziraat vekâletine düşen vazifelerden biri de, hayvan yiyecek maddelerini ıslah etmek, hayvan sahiplerine iyi hayvan gıdaları temin etmektir. Ziraat enstitülerinin son neşrettiği tedkik idare âmirlerini bu sahada kâfi derecede takviye etmektedir.

Hayvan mahsullerini ucuzlatmak için büyük şehirlerde yağ, peynir fiyatlarına etiket koymak kâfi değildir. Bu meselelerle istihsal mıntakalarında meşgul olmak, pek tabii olarak daha iyi faydalar temin edebilir.

Haftalık piyasa hareketleri

Bu hafta ihracat bakımından, hareketli bir haftaydı, en ziyade satılan maddeler arasında, tütün, tiftik bulunmaktaydı. Ticaret odasının kayıdlarına göre, haftanın ihracatı 3 milyon lirayı tecavüz etmekteydi. Tütün, tiftikten başka, pek mütenevvi maddeler de satılmıştır. Bunların arasında Norveçe harpten sonra ilk defa olarak afyon gönderilmiştir. Taze balık ihracatı da Bulgaristandan Almanyaya kadar devam etmektedir. Almanlar taze balıktan başka tuzlu ve konserve balıklar almak için, alâkadar firmalara müracaat etmişlerdir. Mıntaka ticaret müdürlüğü, ihraç edilecek konserve balıklarının miktarını, ihracat tacirleri arasında taksim etmek suretile bir liste hazırlamıştır. Bundan evvel de, deri, balmumu için de bir liste yapılmıştı.

İthalât hareketlerine gelince, cenubi Afrikadan gelen 1400 çuval kahve piyasaya tevzi edilmiştir. İstanbulun hissesine düşen 400 çuval kahveydi. Bu miktar ihtiyaca kâfi gelmemiştir. Çay ve kahve birliğinin Port-Saîd'de 25 bin çuval kahvesi bulunmaktadır. Bunlar vasıtasızlık yüzünden buraya getirtilememektedir. Maamafih vasıta bile bulunduğu takdirde İngiliz kontrol makamlarının henüz sevk vesikası vermediği anlaşılmaktadır. Basra'da da sevk vesikası verilmeyen bir çok mallar bulunmaktadır. İthalât tacirleri bu malların biran evvel Türkiyeye sevki için, Ticaret Vekâleti nezdinde teşebbüslerde bulunmaktadırlar.

İthalât en ziyade Balkanlardan kabil olmaktadır. Fakat Balkanların verebileceği sınai maddeler pek mahduttur. Teneke, kalay, ham kauçuk, otomobil lâstiği gibi maddeleri, kolonilerden almak için, Basra yolunun ıslahına ihtiyaç vardır. Basra yolu ile iş yapan tacirler bu mesele hakkında da mıntaka ticaret müdürlüğünde bir toplantı yaparak şikâyetlerini izah etmişlerdi. Diğer taraftan Iraktaki ticaret ataşemiz de, buradaki tacirleri, Avustralya ile ticaret yapmağa teşvik etmektedir. Deri tacirleri, Avustralyadan peşin para ile ham deri almağa teşebbüs etmişlerdir. Bir otomobil acentesi de gene Avustralyadan 8000 otomobil lâstiği satın alacaktır. Bunlar Avustralya ile yapılan ilk muamelelerdir. Bu muamelelerin daha ziyade artması için. Basra yolunu daha pratik bir ticaret yolu haline getirmek icap eder.

Hüseyin Avni

Umumî meclis toplandı

Bütçe encümeni mazbatası kabul edildi

Umumî meclis dün saat 15 de ikinci reis vekili B. Faruk Derelinin riyaseti altında toplanmıştır. Şehir Tiyatrosunun 938 mali yılı katî hesabı hakkında daimî encümen raporu, Belediye ve vilâyet 1941 mali yılı bütçesi hakkında bütçe encümeni esbabı mucibe mazbatası okunmuş, kabul edilmiştir. 1941 mali yılı hakkında bütçe encümeni mazbatasında şunlar yazılıydı:

«Geçen sene bütçesine konulan muhammen varidatın, yekûn itibarile tahsil edildiği memnuniyetle görülmüştür. Bu seneki muhammenat teklifi geçen seneye nisbetle bir mikdar fazla ise de makam ve daimî encümen mazbatalarında gösterilen esbabı mucibede henüz derecattan geçip tahsil sahasına intikal etmeyen tahsisatın peyderpey inkişaf edeceği nazarı dikkate alınarak yeni varidat yekûnu muvafık bulunmuştur.»

Bundan sonra Belediye zabıtası talimatnamesinin müzakeresine geçilmiştir. Müştail maddelere aid talimatname ahkâmı müzakere ve kabul edilmiştir. Müştail maddelere mahsus depo ve tank inşası ve kullanılması için Belediyeden ruhsat alınması mecburidir. Dökme halinde benzin ve emsali müştail maddelerin perakende satışına mahsus tanklar, kalınlığı en az 5 milimetre ve dış cıdarı bitomartik veya benzeri bir madde ile boyalı ve elektrik tesiratına karşı topraklama tertibatını haiz ve her taraf zeminden bir metre derinlikte toprağa gömülü ve sızıntı yapmıyacak surette mukavim bir kapağı bulunacaktır. Tanklarda yangın ve her türlü harici tesirattan masun, serbes ve emniyetli bir yerde nihayetlenen ve alev sirayetine mâni tertibatı haiz havalandırma borusu bulunacaktır.

Meclis salı günü toplanmak üzere dağılmıştır.

Kongreye davet

Bursa kız - Bursa erkek liselerinden yetişenler cemiyetinden:

9/3/941 pazar günü saat 10 da Eminönü Halkevinde cemiyetimizin yıllık kongresi yapılacağından sayın üyelerin gelmeleri rica olunur.

NİŞAN

Eski mutasarrıflardan merhum Zeki beyin kızı Bayan Naime ile esbak Ticaret müsteşarı ve Sokoni-Vakum Oyl şirketi müşaviri bay Ethem Soysal'ın oğlu yataklı vagonlar Türkiye acentaları şefi Kâmil Soysal nişanlanmışlardır. Tarafeyne saadetler dileriz.

Bir teberrüe teşekkür

Türk ve İslâm eserleri müzesi müdürlüğünden: Fransız - İran ticaret odası ikinci reisi ve tarihi kumaşlar mütehassısı B. Hasan Şebisterli tarafından müzemize üç asırlık ipek ile nescedilmiş gayet kıymetli bir seccade teberrü edilmiştir.

Bu hamiyetli zat, geçen sene de müzemize bazı eserler ihda etmişti. Bu suretle alâkalarının temadisinden dolayı müessesemiz namına kendisine karşı alenen şükranlarımızın iblâğına muhterem gazetenizin vesatetini istirham ederim.

BUGÜN TAKSİM SİNEMASINDA

ZANZIBAR

Esrarengiz memleketin hârikalarını... Alev saçan volkanları... Balta girmemiş ormanın cehennemî muhitinde beyaz bir kadın... Şahane kaplanlar ve Timsahların gölü.

ZANZİBAR

Dünyanın 3 üncü süper filmi, Asrın en büyük macerasını görünüz.

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

Bugün MELEK'te

NEFİS ve ŞAHANE BİR FİLM

AY DOĞARKEN

Senenin en muhteşem ve büyük mizansenli şaheseri.

JEANETTE MAC DONALD

NELSON EDDY

AYRICA: En son gelen FOX dünya haberleri.

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

GENÇLİK... MUSİKİ... SPOR... NEŞ'E... ve BÜTÜN YAŞAMAK ZEVKİ... Bütün bunları: İkinci DEANNA DURBİN namı verilen YENİ YILDIZ

GLORIA JEAN

Bu hafta SÜMER sinemasında

görülmemiş bir muvaffakiyetle gösterilmekte olan

AÇILMAMIŞ KONCA

Büyük musikili filminde seyircilerine sunuyor. Sinemacılık tarihinde müstesna bir inkılâp... Hem gülecek hem de müteessir olacaksınız.

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine

BUGÜN: KADIKÖY

OPERA

Sinemasında

Türkçe Sözlü, Türkçe Şarkılı

LEYLÂ

ile

MECNUN

Filmini görünüz.

Mecnun'un şarkılarını söyliyen

Münir Nureddin

Leylâ'nın şarkılarını söyliyen

Müzeyyen Senar

Bekârlığın azabını... Evliliğin sürprizlerini... Çılgın bir ihtirasın zaferini görmek istiyenler?

Bugün LÂLE'ye koşsun

SACHA GUITRY - ELVİRE POPESCO - MARGUERİT MORENO

BETTY STOCKFELD - ANDRE ve daha 9 yıldızın yarattığı

Bekârlar Klübü

Hayatın bir muamması... Ömrün bir sahifesi... San'atın bir zaferidir.

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

Dikkat: 2 Harp Jurnalı birden:

1 — «Türkçe» Britiş Paramunt'da Sicilya sahillerinde karşılaşan İngiliz donanmasile tayyareleri arasındaki harp. General de Gol'ün Afrikada ilerleyişi - Amerika iş başına.

2 — «Rumca» Yunan Jurnalında Türk - Yunan kurumu - Harp gaaimi - Zafer şenlikleri - Kadın erkek bütün Yunanistan harpte.

Alemdar ve Millî

de

Bütün seanslar dolup taşıyor! Harikulâde nefis 2 film: Dünya Dans Kralı

FRED ASTAİRE'in

ELEANOR POWELL'le

Bu yıl İstanbulu hayran eden mutantan eseri:

BRODVAY MELODİ 1940

ve

Dünyanın en meşhur Polis Hafiyesi

CHARLİ CHAN'ın

Heyecandan nefes nefese seyredilen son eseri:

MÂSUM KATİL

Devam ediyor!

Tepebaşı dram kısmı gece saat 20,30 da MEŞALELER

İstiklâl caddesi komedi kısmı gündüz saat 14 de çocuk oyunu gece saat 20,30 da KİRALIK ODALAR

Her seans dolu:

MARMARA'da Harikulâde bir muvaffakıyetle

KANLI BALALAYKA

DEVAM EDİYOR.

Ayrıca: MİKİ (Komşunun Horozu)

Bu ilk GALA filmimiz şerefine ilâve olarak:

DİKKAT: Yunan Jurnalı: En son harp haberleri gelen Rumca Yunan Jurnalında

Bugün ŞARK sinemasında

Herkesin görmek istiyeceği bir film

BAL PARE

İlse Werner ve Paul Hartmann

tarafından hissî ve müessir bir Aşk Romanı.

Beşiktaş SUAD PARK Sinemasında

AYLARDANBERİ BEKLENEN İKİ BÜYÜK ŞAHESER

Tyrone Power ile Henri Fondanın en büyük muvaffakiyeti

SEVİMLİ HAYDUD

TEKMİLİ RENKLİ

Cigan melodilerinin ilâhî nağmelerile süslenmiş

Mavi Tuna Şarkısı

TÜRKÇE

GÜL BABA

Türkçe sözlü ve Türkçe şarkılı film!

PEK YAKINDA:

Beyoğlunun en büyük iki sinemasında.

Çölün Gangsterleri kimlerdir? Kahirenin esrarengiz haydudu kimdir?

Bugün SARAY sinemasına

gidiniz ve (PETER LORRE) Mr. MOTO'yu en büyük ve ihtiraslı Zabıta Romanı olan

Mr. Moto Şeytanet düşünüyor

filminde görünüz.

İLÂVETEN: FOKS JURNAL son dünya ve harp haberleri.

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine.

SAKARYA'da:

«Brodway Melody» den

GEORGES MURPHY ve NANCY CAROLL

Dans Melodisi

Musiki dans ve mükemmel bir macera filminde. Bu film İSTANBULDA İLK DEFA GÖSTERİLMEKTEDİR.

Güzel ve cazib bir program:

Fransız kahkaha KRALI

RELLYS

MONİQUE ROLLAND — CLAUDE MAY

ile beraber yarattıkları

Zorla Tayyareci

Fransızca sözlü

Eğlenceli ve şen bir film.

BUGÜN İPEK sinemasında

2 büyük film birden:

1 — Meşhur Polis Hafiyesi:

CHARLİ CHAN: KATİL KİM?

İstanbulda ilk defa olarak gösterilen bu filmi müthiş ve heyecanlı bir maceradır.

2 - Bahar Çiçekleri

Nefis dans ve şarkılarla gençliğin zaferi çok eğlenceli bir mevzu.

Baş Rollerde:

MİCKEY ROONEY - JUDY GARLAND

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine

SÖZÜN GELİŞİ

Tenkitde yeni bir hamle

Bir gazetede her gün arka arkaya şu mealde ilânlar çıkıyordu:

«Genç neslin en kudretli muharriri nihayet bulunmuştur... Bu harikulâde muharrir yazacağı hikâyelerle Refik Halid'in «Memleket hikâyeleri» ni bastıracaktır... Mevzuubahis hikâyeler, kıymet sahibi bir şahsiyetin bir tek eserle de edebiyat tarihine yerleşebileceğini isbat edecek kabiliyette ve kudrette bir eserdir. vesaire...»

Bu ilânlar göründüğünden bir kaç gün sonra Naci Sadullah genç muharririn eseri hakkında uzun bir makale yazarak onu göklere çıkardı ve hikâyelerin kudretle dolu olduğuna yemin etti. Halbuki Ulunay bu hikâyeleri «o kadar kuvvetli» bulmuyor, Refik Halid «belki de, belki de» diyordu. Nihayet Vâ - Nû bu hikâyelerden ancak birini «çok güzel», ikincisini «şöyle, böyle», üçüncüsünü «sepetlik» buldu.

Fakat işin garip tarafı, hakkında tenkidler yazılan, kıyemtleri münakaşa edilen hikâyeler henüz hiç bir yerde intişar etmediği gibi genç muharririn bunları yazıp yazmadığı dahi şimdilik belli değildir.

Bugüne kadar münekkidlerimizin yeni çıkan kitapları «okumadan tenkid» ettikleri söylenirdi. Şimdi ileri doğru bir adım atılmış, «eser intişar etmeden, hattâ yazılmadan tenkid» devrine geçilmiştir. Bunu, tenkidde yeni bir hamle olarak kaydedebiliriz.

Şevket Rado

DÜNYADA NELER OLDU NELER OLUYOR?

Ay ve çiçeklerin rengi

Bir Fransız âlimi, ayın çiçeklerin rengine olan tesiri hakkında garip tedkiklerini neşretmiştir. Âlim tecrübe için, tomurcuk halinde henüz çiçek açmamış üç nebat almıştır. Bunlardan birincisini çiçeğini açmak için normal aydınlığa bırakmış, diğerini karanlığa koymuş, üçncüsünü de ay aydınlığına bırakmıştır. Birinci nebat, çiçeğini kendi tabiî ernginde açmış, ikincisinin çiçekleri şaffaf, renksiz çıkmış, üçüncüsünün yani ay ziyasında bulunanın çiçekleri çok güzel renkte olmuştur.

Bu suretle âlim, ay ışığının tesiri altında çiçeklerin muhtelif renklere bürüneceğine kanaat getirmiştir.

Ağırlığınca pırlanta

Hintli İsmaililerin dinî reisi olan Ağahan bir kaç sene evvel 60 yaşına basmıştı. 60 yaşında altın hediyeler verildiğinden kendisinin sadık tebaası ağırlığınca altın hediye etmişlerdi. Bunun için Ağahan bir teraziye oturmuş, diğer teraziye altın gülçeleri yığmıştı.

Ağahanın bu sene elmas jübilesi yapılacaktır. Bu münasebetle kendisini dinî reis tanıyan Hintli müslümanlar ağırlığınca altın ve kıymetli taş hediye edeceklerdir. Ağahan şişmandır. Sikleti 137 kilodur. Binaealeyh terazinin diğer kefesine ne kadar çok pıralnta ve kıymetli taş yığmak lâzım geleceği takdir edilir. Bereket Hindistan dünyanın en çok kıymetli taşına malik olan memlekettir.

57 yıldanberi devam eden yangın!

Amerikada Ohayo'da 1884 yılında, Holens Valey petrol kuyularında çalışan ameleler arasında grev çıkmıştı. Bu esnada tutuşturulan petrol kuyuları hâlâ yanmaktadırlar. Yangını söndürmek için bütün teşebbüs neticesiz kalmıştır. Şimdiye kadar 50 milyon dolar değerinde petrol yanmıştır.

Röntgenci Âli mektebi

Şimdiki harpte röntgen şuaı mühim rol oynamaktadır. Çünkü askerin ve halkın sıhhatini korumak üzere fennin bu harikasına müracaat zarurî olmuştur. Harp başladığından beri yalnız Almanyada muhtelif fabrika ve mekteplerde ve misafir konaklarında iki milyon insanın röntgen ile vücudlarının dahillerinin fotografları alınmıştır.

Norveçte halkın yüzde doksan sekizi kendi rızası ile röntgen fotografı aldırmıştır. Slovakyada ise hükûmet halkı rönngen ile fotograf aldırmağa icbar etmiştir. Çünkü burada verem yerli halk arasında Garbî Avrupaya nazaran fazla yayılmıştır.

Röntgen almak büyük ihtisasa mütevakkıf olduğundan Frankfurt Ammayen'de röntgenci yetiştirmek için âli bir mektep tesis edilmiştir. Harp bittikten sonra vereme karşı Avrupada başka bir umumî harp açılacaktır.

KÜÇÜK HABERLER

★ Dün Yeşildirekte Bezciler caddesinde Yuvanın iplik imalâthanesinde makinenin kontakt yapmasile yangın çıkmış ise de derhal yetişen itfaiye tarafından ateş söndürülmüştür.

★ Sirkecide Osmaniye otelinde oturan Tahsin adında biri Beyoğlu caddesinden geçmekte iken şoför Şükrünün idaresindeki otomobilin sadmesine uğrayarak yaralanmıştır. Polis yaralıyı tedavi altına aldırmış, şoför yakalanmıştır.

★ Taksimde oturan B. Mehmed Şişman isminde biri, dün yemek yedikten sonra zehirlenme alâimi göstermiş, zabıta tarafından Beyoğlu hastanesinde tedavi altına aldırılmıştır. Polis, icap eden tahkikatı yapmaktadır.

★ Dün yapılan seyrüsefer kontrolunda karnesiz çalışan dört, numaralı kasket giymiyen iki, sıhhî muayenesini yaptırmayan beş, otomobilinde dikiz aynası kullanan bir şoförle otobüsüne haddi istiabından fazla yolcu alan bir kondüktör ve tramvaylar yürürken inip binen on sekiz kişi cezalandırılmıştır.

★ 150 ton çivi ithal edilmiştir. Çivilerin tevziat listesi tasdik edilmek üzere Ticaret Vekâletine gönderilmiştir.

★ Mehmed isminde bir genç, komşusu Mümtazın kitabını çalmak suçile adliyeye verilmiş. sulh ikinci cezada dün muhakemesi yapılarak iki ay on gün müddetle hapsine karar verilmiş ve tevkif edilmiştir.

★ Dün yapılan beledî zabıta kontrolunda yalnız Eminönü mıntakasında seksen üç muhtelif esnaf, hakkında, muhtelif şekilde zabıtai belediye talimatnamesine muhalif hareketten dolayı ceza bahit varakaları tanzim edilmiştir.

★ Ticaret Vekâleti iç ticaret umum müdürlüğüne tayin edilen Fransadaki ticaret ataşemiz B. Cemal Ziya bir iki güne kadar Paristen şehrimize gelecektir.

★ Galatada oturan Ömer ve Fazıl isimlerinde iki arkadaş bir alacak meselesinden kavga etmişler, Fazıl eline geçirdiği bir takunye ile Ömerin kafasını yarmıştır.

Nevyorktaki Türklerin Ankara Keçiören Çocuk yuvasındaki yavrulara yardımı

Türkiye Çocuk Esirgeme kurumundan: Amerikanın Nevyork şehrinde bulunan yurddaşlarımız aralarında topladıkları 561 doları Keçiören Çocuk yuvasındaki yavruların ihtiyaçlarına sarfedilmek üzere Hasan Süleyman elile Çocuk Esirgeme kurumu genel merkezine göndermişlerdir. Yurddan uzak diyarlarda yurd yavrularına karşı her zaman vaki olan candan bağlılıklarına Çocuk Esirgeme kurumu genel merkezi aleni teşekkürlerini sunmağı bir vecibe telâkki eder.

KUŞ BAKIŞI:

Amerikada buğday bolluğu

Cenubî Amerikada Brezilya kahve, Arjantin ise buğday memleketidir. Bu iki memleketin en büyük servet kaynakları kahve ve buğdaydır. Bu sene gerek kahve, gerek buğday çok bol olmuştur. Fakat Avrupa harbi ve abloka bunların ihracına imkân bırakmamaktadır.

Bir kaç gün evvel Brezilyanın fazla kahve yüzünden çektiği sıkıntıdan ve kahveden kumaş yapmağa mecbur olduğundan bahsetmiştik. Bugün de Arjantinin fazla buğday yüzünden düşdüğü müşkül vaziyeti anlatalım:

Arjantinde buğday mahsulü yeni idrâk edilmiştir. (Kürenin cenup kısmında bulunan Arjantinde yaz, kânunuevvelden marta kadar sürer) Mahsul şimdiye kadar görülmemiş derecede boldur. İlk tahminler biraz bedbinceydi. Arjantin normal olarak senede 65 milyon kental buğday istihsal ettiği halde bu sene mahsulün ancak elli beş milyonu bulacağı hesap ediliyordu. Halbuki şimdi mahsulün tamam 80 milyon kental olduğu resmen ilân edilmiştir.

Arjantin istihsal ettiği buğdayın ancak üçte birini sarfeder. Artan kısmın beşte biri diğer cenubî Amerika hükûmetlerine gönderilir, mütebakisi Avrupaya ihraç edilirdi. Harp ve abloka yüzünden Avrupaya ihracat yapmaya imkân yoktur. Bunun için Arjantin eski stokla beraber elinde kalan 62 milyon kental buğdayı ne yapacağını düşünüp duruyor. Bu kadar buğdayı silolara yerleştirmek bile mühim bir iştir. Çünkü 62 milyon kental buğday tamam 300 bin vagon tutar. Arjantin henüz çıkar bir yol bulamamıştır.

En çok buğday istihsal eden memleketlerden Avustralyada bu sene mahsul, kuraklık yüzünden iyi olmamıştır. Buna rağmen yine elde külliyetli miktarda buğday vardır. Avustralya senede ancak 15 milyon kental buğday sarfeder. Bu seneki mahsul 25 milyon kental olduğuna göre yine 10 milyon kental artacak demektir. Bu miktar geçen sene ihraç edilemiyerek kalan 32 milyon kentale ilâve edilirse mühim bir yekûn tutar.

Şimalî Amerika da hemen hemen ayni vaziyettedir. Geçen seneden ihraç edilemiyerek kalmış pek çok buğday vardır. Bu sene buğday stokunun 113 milyon kentali bulacağı hesap edilmektedir. ki 1932 buhranındaki miktar demektir.

Avrupa harbinin sebep olduğu bu iktisadî buhran yer yüzündeki milletler arasındaki sıkı alâkanın en büyük misalidir. Bir tarafta felâket başgösterince diğer taraflar bundan uzak kalamıyor.

Günün Ansiklopedisi

Lofoden adaları

İngilizler, Lofoten adaları civarında on bir Alman gemisi batırdılar.

Bu adalara aynı zamanda «Lofoden» diyorlar. Norveç'in şimali garbisinde bulunan bu kara parçaları Versteraalen ve bizzat Lofoden'den mürekkeptir. Araları Hadseifjord'la ayrılmaktadır. Cümlesi otuz adadan mürekkeptir. Umumî mesahaları 4835 kilometre murabbaıdır. Umumî nüfusları takriben 68000 kişidir. Bunların heyeti umumiyesi Skandinavya alplarile muvazi şekildedir.

Ahali umumiyet itibarile balıkçılıkla geçinir (bilhassa morina). Kuş avı da yapılır. (Eider kuşu). Buralarda koyun da yetiştirilir.

Pazarlıksız satış kanununa aykırı hareket edenler

Belediye memurları Beyoğlu kazası dahilindeki dükkânlarda yaptıkları teftişler sırasında yirmi dükkânda pazarlıksız satış kanununa aykırı satış yapıldığını görmüşler, bu gibiler hakkında ceza zaptı tanzim etmişlerdir.

Dün dalmî encümen bu yirmi dükkân sahibini cezalandırmıştır. Ayrıca bir dükkânın da üç gün kapatılmasına karar verilmiştir.

İlk mizah gazetemiz DİYOJEN

İlk mizah gazetemizin adı «Diyojen» dir. İki bin üç yüz elli beş sene evvel doğan bu meşhur Sinoplunun ismi ve hâtırasile canlanan bu gazetenin sahibi de Teodor Kasap Efendidir.

Bu gazetenin ve sahibinin mesleğini daha yakından tanıtmak için karilerime iptida hakikî Diyojen'in bir kaç menkıbesini hatırlatayım:

Diyojen, «Ne vakit yemek yemeli?» diye soranlara verdiği «Zengin iseniz istediğiniz vakit, fakir iseniz bulduğunuz vakit» cevabından da anlaşılacağı gibi tabiata uygun olarak yaşamağı şiar edinmişti. Serveti ve içtimaî kayıtları hor görürdü. Onun için kendisinden bir dileği olup olmadığını soran İskender'e «Gölge etme başka ihsan istemem» diyebildi. Kendisi bir çanakla su içmeğe alışık olduğu halde avucundan su içen bir çocuğu görünce «Bu çocuk bana bu çanağın da lüzumsuzluğunu öğretti» diyerek onu kırdı. Nihayet bir gün elinde fener sokak sokak gezmeğe başladı. Ne aradığını soranlara «bir insan» cevabını veriyordu.

Bu fıkralarla zihniyetini gözümüzün önüne getirebileceğimiz Diyojen'in ismini bir mizah azetesi başında bulur; hele bugün dilimizde de bir atalar sözü yerini tutan «Gölge etme başka ihsan istemem» sözünü Diyojen'in fıçısı altında okursak o gazetenin programını öğrenmiş gibi olmaz mıyız?

«Diyojen» türkçe çıkmadan evvel bir müddet rumca, ermenice ve fransızca olarak çıkmışsa da henüz bu nüshaları elde edemedim. Fakat neşrolunduğu muhakkaktır. Bu vesile ile Teodor Kasap Efendi bakınız ne diyor:

«Diyojenin türkçesi, rumcası ve ermenicesi gibi fransızca neşrettiği nüshasına tâbidir. Bu cihetle anın güftarı hata ve garezden salim olunca bittabi diğer üç lisandaki neşriyat dahi biayni fransızcası hükmündedir. Bu halde türkçe nüshasında bir bendin ve yahut bir cümle veya kelimenin müteallik olduğu maksadı bırakıp da andan ledünniyat aramak bir adamın sözüne itibar etmeyip de zamarini keşfe kalkışmak gibidir.» Çok doğru değil mi?

Diyojen bilhassa «İstanbulda neşredilen gazetelerin etvar ve mişvar ve meslekî nahemvarlarını hedefi sinan istihza etmekte ve bunun menşe ve sebebi hakikîsini dahi biddef'at enzarı âmmeye arzetmektedir.» Çünkü Teodor Kasap iyi bilir ki:

«Ecnebi bizim âdâtı belde ve ahlâkı milliye ve fevaidi vataniyemizden bittabi cahil ve hususa şarkta kendi menafilerini vikaye zımnında geldiklerini neşrettikleri varakalarında muterif ve kail oldukları için burada gazete yazamıyacakları aşikârdır. Ebnayı vatandan bulunan gazetecilerimiz ise matbuatın deruhte ettiği vazifei mukaddeseyi sanayı ve maarif ve ahvali politika ve mesaili ilmiyeden her biri bir nice malûmata mütevakkıf olduğu halde henüz mektebi tahsilden tahlisi geriban edenlerden ve kermi serd ve nikü bedi âlemi miheki tecrübeden geçirmemişlerden bulunduğundan bu vazifenin tamamii ifasına kâfi ve muktedir olamayıp belki ecnebi mukallitleri idi.

Avrupa gazetelerinin haiz olduğu derecei ehemmiyet ve itibar ise muharrirlerinin meharet ve iktidarından olduğu emri muhakkaktır.»

Bu fıkralardan da anlaşıldığı veçhile «Diyojen» in sahibi Teodor Kasap Efendi matbuat âlemimizin çok mühim bir simasıdır. «Diyojen» den sonra en kuvvetli mizah gazetelerimizden biri olan «Hayal» i de o çıkarmıştır. «Hayal» de «Diyojen» gibi işi lâtifeye dökerek tenkid etmiş ve çok muvaffak olmuş bir mizah gazetesidir. «Çıngıraklı Tatar» ı da Teodor Kasap Efendi çıkarmıştır.

Teodor Kasap Efendi kendi tarifi üzere «her gün bir yaprağı neşrolunan bir kitap» mahiyetinde olmak üzere «İstikbal» adlı bir yevmî gazete de neşretmiştir. Hakikaten bir kitap ciddiyetini taşıyan bu gazetede matbuata ait bahisler büyük bir yer tutar. Bu çok değerli matbuat emektarı hakkında ayrı bir yazı yazılsa yeridir.

«Diyojen» in ilk sayısı 1870 te çıkmıştır. Haftalıklar. İşte mukaddimesinden bir kaç satır:

«Bir kitap veya gazete mukaddimesi mündericatına dâl yani beraati istihlâl olmak lâzım gelirken her gazete bidayeti zuhurunda aleddevam kullanacağı sıvei lisanın

Diyojen gazetesinin başlığı

gayrı üstad elinden çıkmış bir mukaddimei beliga neşrediyor. Bu âdet sırrü hikmeti aranılmaksızın taklid edilen memleketimizin sair görenekleri sırasında bir bid'attır ki (gazetecilik dememek için) Diyojen'in mesleğine tevafuk etmez.» diyen Teodor Kasap'ın bu iddiası bugün için de doğrudur. «Diyojen» in «maksadı ise efkârı umumiye ve makasıdı hükûmeti seniyeye tercümanlık ve ahlâk ve terbiye ve vatanımıza ecnebi olan şeyler hakkında tariz ve iztihza ile terzebanlık» tır. «Diyojen» fenalıkların ıslahının ancak «cebrü şiddet veyahut tezyif ve mezennet» ile kabil olduğuna kani olduğundan» suiistimal ile şahsiyata intikal ettirilmemek şartile» bu ikinci yolu «tezyif ve mezennet» yolunu tercih ederek çıkmıştır. 184 üncü sayıda ve Rüştü paşanın sadaretinde imtiyazı feshedilerek kapatılmıştır.

«Diyojen» in çıkan bütün sayıları ilkinde ilân ettiği prensip üzere devam etmiştir.

On dört sayılı nüshada ilân edildiği gibi «Diyojen» in kendine mahsus maaşlı muharrirleri vardır. Yazılan şeyleri hep Teodor Kasap'ın rey ve tarifi üzerine bu muharrirler kaleme alırlar. Hariçten gönderilen fıkralara «bir varakadır» sernamesi konulur.

Başta Namık Kemal olmak üzere «Diyojen» e yardım etmiş olan kıymetli kalemler bu âdada dahil değildir. Namık Kemal, biri Mahmut Nedim paşayı telmihen yazdığı «Kedi mersiyesi» olmak üzere «Diyojen» de birkaç şiir neşretmiştir.

«Diyojen» in 62 nci sayısı resimsiz küçük bir başlıkla çıkar. Bunun sebebi neşredilecek tercüme eserler için sütunlarda yer kazanmaktır. Daha evvelce bu maksat ve «Monte Kristo» hikâyesi neşredileceği ilân edilmişse de o tehir edilerek 62 nci sayıda «bir zatı ulüvvü kadir» tarafından tercüme edilen ve bir kaç nüsha devam edecek olan «Hikâyei Hikemiyei Mikro Mega» tefrika edilmeğe başlanmıştır. Bu «zatı ulüvvü kadir» Ahmet Vefik paşadır.

«Mikro Mega Hikâyesi» nin sonu gelmeden 66 ncı sayıda bizzat kendi tercüme ettiği «Monte Kristo» nun da tefrikasına başlanmıştır. Fakat gazetede çok yer tutacağı ve uzun süreceği görülerek bilâhare vazgeçilmiş ve bu roman risale halinde cüz cüz neşredilmeğe başlanmıştır.

11 Eylûl 1282 tarihli ve 52 sayılı gazetede Şinasi'nin ölümü Ebüzziya Tevfik beyin imzalı bir mektubu ile bildirilmektedir Ehemmiyetine binaen aynen arıyorum: «Az çok mucibi teessüf olan ve yahut daha doğrusu aranırsa bilerek, bilmiyerek teessüf olunan zayiatın içinde yalnız bir zat vardır ki memleketten kaybolduğuna - Diyojenin vazifesi halkı güldürmek iken - anın vasıtasile dahi umumun ağlaması lâzım geleceğini ilân etmek isterim.

Muradım merhum Şinasi Efendiden bahsetmektedir. Gazetenizi uzun uzadıya vazifesinin haricinde bir takım tafsilât ile mesleğinden çıkarmağa cesaret edemem. Şunu demekle iktifa ederim ki merhum zamanımızda milletimizin en büyük adamı idi. Davanın delâili başka neşriyatta görülecektir. Bu itikatta yalnız değilim. Hakikat hali itiraf edenler çoktur.

Tevfik

«Diyojen» de yalnız iki karikatür neşredilmiştir. Biri ilk tramvaylara dair bir tenkit, diğeri de «La Turquie» adlı fransızca bir gazetenin siyasetine bir tarizdir ki bu yüzden gazete iki ay tatil edilmiştir. Bu tatilden sonra çıkan gazetenin başında şu fıkra vardır: «Şu baş ucumuzdaki numaranın âhad hanesine bakınız da iki aydanberi nerede olduğumuzu sormayınız.»

Selim Nüzhet Gerçek

Millî piyango

Son rakamı (4) ve (1) ile nihayet bulan bilet sahipleri üçer lira alacaktır

Millî piyangonun beşinci tertib ikinci çekilişi dün Ankara Sergievinde yapılmıştır. Kazanan numaraları yazıyoruz:

15000 Lira

42077, 56720, 130235, 175648, 195644, 260679 numaralı biletlere isabet etmiştir. Bu biletlerin talihlileri İstanbul, Kayseri, Afyon, Emirdağ ve Sivastadır.

5000 Lira

34533, 100855, 164747, 172884. 194579. 238384.

2000 Lira

4726, 28943, 79317, 107394, 134037, 149885, 263214, 269811.

1000 Lira

680, 10223, 16457, 29107, 47487, 47530, 51989, 70000, 75052, 76729, 76896, 83433. 85126, 93799, 94581, 95094, 98992, 99237, 101684, 102375, 109689, 118278, 124622, 127262, 128570, 128897, 131974, 136434, 136738, 138606, 143267, 145925, 165172, 166522, 174569, 179498, 179515, 187107, 192824, 193123, 195932, 195940, 208424, 214995, 223572, 228899, 230223, 230618, 245069, 247681, 251914, 258026, 262478, 263042, 266854, 276586, 292656, 294508, 298791, 299306.

500 Lira

Son dört rakamı 3226, 4626 ve 4305 numara ile nihayet bulan 90 bilet beş yüzer lira kazanmıştır.

200 Lira

Son dört rakamı 9795, 0829, 0597 ve 1991 numara ile nihayetlenen 120 bilet iki yüzer lira kazanmıştır.

100 Lira

Son üç rakamı (003) ile nihayet bulan 300 bilet de yüzer lira alacaktır.

50 Lira

Son rakamı (198) ile biten 300 bilet ellişer lira kazanmıştır.

10 Lira

Son iki rakamı 76 ile nihayet bulan 3000 bilet onar lira kazanmıştır.

3 Lira

Son rakamları (4) ve (1) ile nihayet bulan 60,000 bilet de üçer lira kazanmıştır.

YÜCEL YAYINEVİ
Bu hafta şunları neşretti:
1 - ARKADAŞ
(Haftalık çocuk mecmuası)
Sayı: 9
2 — Heyecanlı hikâyeler
Ehramın Esrarı..
(Tam bir zabıta hikâyesi)
Müvezzilerden isteyiniz

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

O ben değildim!

Kemal elleri cebinde etrafına bakınarak ilerliyordu. Senelerdenberi şehrin bu semtine ayak basmamıştı. Bunun için şimdi kendisini âdeta başka bir muhitte, başka bir memlekette imiş gibi hissediyordu. Lâkin o görmiyeli buraları ne kadar değişmiş, ne çok binalar yapılmıştı!

Kemal birdenbire olduğu yerde çivilenmiş gibi durakaldı. Gözlerini, büyük bir hayret içinde, karşıki kaldırımda yürüyen genç bir kadına dikmişti. Fakat bu kadın Muallâ değil miydi?... Evet, tâ kendisi... İşte, o pahalı, nadide kürk mantosu, işte Kemalin ona pek yakıştırdığı şapkası ve işte delikanlının çok hoşuna giden ahenkli yürüyüşile Muallâ geçiyordu. Genç kadın da onu görmüştü.

Lâkin işte bu sırada Kemali fevkalâde hayrete düşüren bir hâdise oldu. Muallâ, genç adamı görür görmez âdeta göze çarpacak derecede büyük bir telâş eseri gösterdi. Kemal ona selâm vermeğe hazırlanırken Muallâ caddeden geçen bir otomobile elile kolu ile işaret etti. Fakat şoför görmemişti. Otomobili sürüyordu. Genç kadın telâş içinde:

— Taksi!.... Taksi!... diye bağırdı.

Otomobil biraz ileride durmuştu. Muallâ koştu. Otomobilin kapısını açtı. İçine girdi. Kemal bütün bunları hayretle seyrediyordu. Biraz sonra Muallânın bindiği otomobil uzaklaşmış, gözden kaybolmuştu.

Şimdi genç adam büyük bir sır karşısında bulunan bir polis hafiyesi gibi derin derin düşünüyor, bu meselede gördüğü birçok karanlık noktaları kendi kendine aydınlatmağa çalışıyordu. Başının içinde bir sürü istifham vardı. Evvelâ Muallâ biraz evvel kendisini görünce niçin o derece büyük bir telâş göstermişti? Neden kendisini görmemiş gibi davranmıştı? Hemen bir otomobil çevirip içine atlamasının ve süratle buradan uzaklaşmasının sebebi ne idi?

Kemal kendi kendine bir türlü bunların cevabını veremiyordu. Delikanlı uzaktan uzağa, Muallâya karşı bir takım sıcak hislerle bağlı idi. Vakâa henüz ona içini dökememişti. Lâkin genç kadın da delikanlının kendisine karşı duyduklarını çok iyi anlamış görünüyordu. Aşka dair aralarında pek az şey konuştukları halde, bu mevzu üzerinde âdeta anlaşmış gibi bir vaziyetleri vardı. İkisi de büyük ve heyecanlı bir maceraya doğru yürüdüklerini, hergün ona adım adım yaklaştıklarını çok iyi hissediyorlardı.

Bunun için Muallânın birkaç dakika evvelki garib ve esrarengiz hali Kemalin büsbütün merakını kabartmıştı. Şimdi biran evvel genç kadını bulmak, ondan izahat almak ihtiyacını hissediyordu. Lâkin birdenbire aklına birşey geldi. Acaba Muallâ kendisi hakkında münasebetsizin birinden fena birşey mi işitmişti? Yoksa bundan sonra artık genç kadın onun yüzüne bakmamağa mı karar vermişti?... Çünkü biraz evvel Muallâda âdeta kendisile karşılaşmaktan şiddetle çekinen bir insan hali vardı. Bu nasıl izah edilebilirdi? Akşam saat 6 da Muallânın evde olduğunu biliyordu. Tam altıda genç kadının evine gitti. Hizmetçi onu her zamanki gibi salona aldı.

Biraz sonra Muallâ o meşhur neşesi ile içeri girdi. Gayet sanatkârane bir tarzda boyanmıştı. Kokusu her zamanki gibi Kemalin içinde derin arzular uyandırdı. Konuşmağa başladılar.

Kemal içinden: «Tuhaf şey... diyordu, sokakta gördüğüm o telâşlı kadınla, şu karşımda tepeden tırnağa kadar neşe ve cazibeden ibaret olan mahlûk arasında ne büyük bir fark var! Herhalde bu işte bir sır olacak...»

Genç adam mümkün olduğu kadar sakin görünerek bir aralık:

— Size bugün Lâlelide ras geldim. Lâkin beni görmediniz galiba... Karşıki kaldırımdan ı gidiyordunuz... dedi.

Kemalin bu sözü üzerine Muallâ kıpkırmızı kesildi. Ondaki bu büyük değişiklik delikanlının gözünden kaçmamıştı. Nihayet Muallâ:

— Yanılıyorsunuz... dedi, ben gugün Lâleliye gitmedim...

Kemal hayretler içinde onun yüzüne bakıyordu:

— Nasıl olur? Ben sizi gayet iyi gördüm. Üzerinizde kurşuni kürkünüz ve başınızda kadifeli şapkanız vardı. Hattâ bir otomobil çevirip bindiniz. Biraz da telâşlı gibi görünüyordunuz.

Kemal izahat verdikçe Muallâ renkten renge giriyordu. Fakat gene:

— Hayır, hayır... Yanlış... Ben Lâleliye gitmedim!.. diye inkâr ediyordu.

Genç adam inanmamış insanlara mahsus bir tavırla:

— Peki, öyle olsun... dedi.

Artık bundan sonra aralarına hafif bir soğukluk girmişti. Muallâ neşesini kaybetmişti. Kemal içinden: «Baltayı taşa vurdum. Ne haltetmeğe böyle münasebetsiz şeyleri karıştırırım. Lâkin niçin bu işi benden saklıyor? Bu sırrı öğrenmiyecek miyim...» diyordu.

Lâkin aradan haftalar geçtiği halde Kemal gene bu iş üzerindeki esrar perdesini kaldıramamıştı.

Bir gün gene Lâleliye yolu düşmüştü...Aman...İşte karşıda Muallâ!.. Acaba o mu idi? Yoksa ona çok benzeyen bir kadın mı?... Ne olursa olsun bu sefer artık merakını kökünden halledecekti. Karşıki kaldırıma doğru ilerlerken Muallâ kendisini gördü. Genç kadın geçen sefer olduğundan daha fazla bir telâşla adımlarını hızlandırdı. Bir sokağın köşesinde duran otomobile atladı. Kemal otomobilin arka camından onun şoföre acele acele bazı emirler verdiğini gördü. Genç kadının bindiği otomobil kalkmıştı. Kemal bu sırada yanından geçen başka bir otomobili durdurdu. Bindi. Şoföre:

— Önümüzdeki otomobili hissettirmeden takip et!... dedi.

Öndeki otomobil Muallânın oturduğu apartımanın önünde durdu. Kemal bunu görünce:

— Artık zırva tevil götürmez!... dedi. O olduğuna şüphem kalmadı.

Ertesi günü genç adam Muallâyı gördüğü zaman Lâleliden bahsedecek oldu. Lâkin gene geçen seferki gibi oldu. Muallâ:

— Gördüğünüz kadın ben değildim! diye bahsi kapattı.

Kemal bu iş üzerindeki döğümü çözmeğe uğraşırken bir gün arkadaşı Şahaba rasladı. Lâf arasında Şahap:

— Birader, dedi, bazı kadınlar yüzlerini boyamadan kendilerini kimseye göstermek istemiyorlar. Boyasız iken kendilerini son derece çirkin buluyorlar, ve bu hal ile hoşuna gitmek istedikleri kimselerin karşısına dünyada çıkmıyorlar. Meselâ bunlardan birini sen de tanırsın. Muallâ... Bu güzel kadının babası Beyazıdda mı, Lâlelide mi oralarda otururmuş. Kızının boyan masına fena halde kızarmış. Babasını ziyarete giderken Muallâ hiç boyanmazmış. Böyle boyasız halile tanıdıklarına görünmemek için tedbirler alırmış. Eğer kendisini o boyasız halile birisi görürse pek üzülürmüş...

Şahabın bu sözleri üzerine Kemal gülümsedi. Başının içindeki esrar düğümü çözülmüştü.

Hikmet Feridun Es

Dahilî atlama birinciliği

İstanbul atletizm ajanlığından:

Evvelce ilân edildiği gibi İstanbul dahilî atlamalar birinciliği 9/3/941 pazar günü sabahı saat 10 da Beyoğlu Halkevi salonunda yapılacaktır. Program aşağıda yazılıdır:

Birinci kategori: Durarak uzun atlama, durarak üç adım atlama, koşarak yüksek atlama.

Üçüncü kategori: Durarak uzun atlama, koşarak yüksek atlama.

Dördüncü kategori: Durarak uzun atlama, koşarak yüksek atlama.

İştirak edecek atletler saat 9,30 da Beyoğlu Halkevinde hazır bulunmalıdırlar.

Dünkü voleybol maçları

Mektepler arasında tertip edilen voleybol maçlarına dün Beyoğlu Halkevinde devam edilmiş ve Galatasaray - Işık lisesine 15-6, 15-7 Boğaziçi - Kabataşa 15-10, 15-11 galip gelmişlerdir.

AKŞAM SPOR

Dörtler kupası maçları

Fenerbahçe - Galatasaray yarın Şeref stadında karşılaşıyor

Mart nihayetinde başlayacağı anlaşılan millî küme maçlarına kadar boş geçecek zamandan istifade ederek ligleri dördüncülüğe kadar nihayetlendiren Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray, İstanbulspor klüpleri arasında Dörtler kupası namı altında tertip edilen maçlara yarın Şeref stadında başlanacaktır.

Millî kümeye hazırlık mahiyetinde yapılacak olan bu karşılaşmalar dört klübün son kadroları hakkında esaslı bir kanaat vereceği cihetle spor muhitinde büyük bir alâka uyandırmıştır. Çekilen kuraya göre yarın ilk maçı Beşiktaş ile İstanbulspor, ikinci maçı Galatasaray ile Fenerbahçe takımları yapacaklardır.

Senelerdenberi hususî, resmî her ne suretle olursa olsun yaptıkları her karşılaşmada yalnız İstanbulda değil bütün Türkiyede neticesi büyük bir merakla beklenen Galatasaray - Fenerbahçe maçının böyle ilk başlangıçta oynanması birçok kereler olduğu gibi yine kuranın iki klübün taraftarlarına oynadığı garip bir oyundur. Millî küme arifesinde her iki takımın son kadrolarını görmek, oyun tarzlarını öğrenmek ve millî kümede alacakları neticeler hakkında bir mukayese yapabilmek imkânını verecek olan bu müsabaka çoktanberi mühim bir karşılaşmaya hasret kalan futbol meraklılarını sevindirecek bir spor hâdisesidir.

BEŞİKTAŞ - İ. SPOR

Günün ilk maçı Beşiktaş ile İstanbulspor arasında yapılacaktır. Hakem Muzafferin idaresinde oynanacak olan bu karşılaşma da Fener - Galatasaray maçı kadar ehemmiyetlidir. Bu sene büyük bir varlık gösteren bilhassa lig maçlarının ikinci devresinde çıkardığı oyunlarla rakiplerinin hepsini mağlûp ederek İstanbul dördüncülüğünü kazanan İstanbulsporluların Beşiktaş karşısında alacağı netice merak edilecek mahiyettedir. Liglerin son oyununda şampiyon takıma ancak 4-3 mağlûp olan sarı siyahlıların lig maçlarında olduğu gibi derece almaktan mütevellid herhangi bir heyecandan uzak olan bu müsabakada rahat bir oyun çıkaracakları ve bu yüzden rakip takımı bir hayli yoracakları tabiîdir. Ayni zamanda bu karşılaşma İstanbulsporluların millî kümede alacakları neticeyi tayin bakımından güzel bir tedkik vesilesi olacaktır.

Diğer taraftan liglerin namağlûp takımı şampiyon Beşiktaşlılar kupa maçlarının da birinciliğini kazanabilmek gayesile sıkı bir maç çıkaracak ve neticeyi lehine çevirmeğe azamî şekilde çalışacaktır. Karşılaşma bu yüzden çok sıkı geçecek dolayısile de zevkli bir futbol seyretmek imkânı hasıl olacaktır.

Her iki takımın bugünkü kadrolarını göz önünde tutarsak Beşiktaşlıların bu maçtan galip olarak çıkmalarını tabiî karşılamak icap eder. Fakat bu galebe maça verilecek ehemmiyete bağlıdır. Hasmı biraz ihmal şampiyon takıma pahalıya mal olur.

GALATASARAY - F. BAHÇE

Yukarda da işaret ettiğimiz gibi her müsabakaları bütün Türkiyede spor hâdisesi olan bu iki güzide klübümüz, bütün dedikodulara, menfî görüşlere rağmen spor âleminde elân en yüksek mevkii muhafaza etmektedirler. Biraz mantıkî düşünüldüğü takdirde de bu mevkie pek haklı olarak lâyıktırlar. Türkiyeye spor mefhumunu aşılamak gibi şerefli bir maziye sahip olan sarı kırmızı ile sarı lâcivert klüplerimiz bununla ne kadar iftihar etseler azdır. Kırk seneye yakın bir müddettenberi yaşayan ve sarsılmaz bağlarla her an tarsin edilen bu iki gençlik ocağının herhangi bir sebeple zayıfladığı anı fırsat bilip aleyhinde bulunanlar bütün gayesi spor olan bu kıymetli müesseselere bir şey yapamadıkları gibi bilâkis bu hareketleri ile daha fazla kaynaşmalarına sebep olacakları muhakkaktır. Yarın Şeref stadında yine bu içten gelen yakınlaşmaya şahit olacak ve her zaman olduğu gibi bu iki klübün kendine mahsus heyecanla yaptığı karşılaşmayı zevkle takip edeceğiz.

Fener - Galatasaray maçları evvelden yapılan tahminleri çok defa altüst edecek neticelerle kapanmıştır. Acaba bu sefer de bu şekilde bir sürpriz olacak mı?... En çok istihale geçiren klüplerimizden biri olan Galatasaray bu yakınlarda yine bir takım yeniliklerle meşguldür. Klüpte idare sistemi değişmiş ve umumî kaptanlığa Leblebi Mehmed getirilmiştir. Bu genç kaptan son çalışmalarında muvaffak olacak mıdır? Bunu bize zaman gösterecektir. Yarınki maçta bunu beklemek doğru olamaz. Çünkü yeni kaptan bu güç işi başaracak kadar zaman kazanmış değildir. Takımın aksayan taraflarını iyi bir süzgeçten geçirmek ve yerlerine yeni oyuncular bulmak, eski oyuncuların son zamanlardaki ataletlerini gidermek herhalde kolay bir iş değildir. Daha fazla zamana ihtiyaç olduğu muhakkaktır.

Diğer taraftan Fenerbahçeliler bugün için olgun bir takım manzarası arzetmektedir. Yegâne aksayan tarafları iki müdafileridir. Bu mevkilere de iyi birer oyuncu bulabildikleri takdirde ki — bütün Fener taraftarları bunu klübün başında bulunan idarecilerden beklemektedirler — yine eski şaşaalı günlerini yaşayacakları tabiîdir. Avrupada bile nadir bulunabilecek bir kalecisi o nisbette anlaşmış üç hafı, birçok takımların muhacim hattından iyi forları olan sarı lâcivert takımın iki müdafi de bulduğu takdirde millî kümede yine eski mevkiine ulaşması güç bir iş değildir. Yarınki karşılaşmayı normal şartlar altında cereyan ettiği takdirde Fenerbahçe lehine görmek lâzımdır. Fakat bu iki klübün maçının bazan kendine mahsus sürprizler doğurduğunu da hatırdan çıkarmamalıdır.

ŞAZİ Tezcan

Cumartesi günü Beşiktaş Şeref stadında yapılacak maçlar

İstanbul erkek mektepleri futbol lig heyeti başkanlığından:

Boğaziçi - Hayriye L. Saat: 13,30, hakem: Eşref Mutlu.

Galatasaray - İst. Erkek L. Saat: 14,45, hakem: Ş. Tezcan.

Haydarpaşa - Kabataş L. Saat: 16,15, hakem: Ş. Tezcan.

ORDULARI DURDURAN KADIN

Tefrika No. 60 Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Kral Manuel bu cevabı yarı müsbet bir şekilde kabul ederek çok memnun kalmıştı.

Kral, padişah odasına istirahata çekilir çekilmez Maryayı çağırtarak:

— Padişahla görüştüm. Ailece bir engel varmış. Edirneye gider gitmez o engeli bertaraf edip seninle evlenecek!

Demişti. Prenses Marya bu haberi duyunca şaşırmıştı. Halbuki, daha bir gün evvel, Bizansın meşhur sihirbazı ona: «Sen kraliçe değil, kraliçe anası olacaksın!» dememiş miydi?

Marya şimdi amcasına mı inansın, yoksa sihirbaz Atinanın sözlerine mi?...

Maamafih Marya bu iltifattan pek memnun olarak, amcasının elini öpüp odasına döndüğü zaman, artık, manastıra gitmek arzusundan tamamile vaz geçmiş bulunuyordu.

Çelebi Mehmed, Bizanslı prensesler niçin evlenmiyor?

Çelebi Mehmed, hristiyan kadınlarla düşüp kalkmaktan hoşlanmazdı. Bunun mühim bir sebebi vardı: Çelebi Mehmed, babası Yıldırım Beyazıdın prenses (Elvira) ile münasebetine yakından şaid olmuştu. Vaktile Timurtaş paşa kumandasile Sırbistana giden bir kolordunun sırpları yıldırması üzerine, sırp kralı Lâzar rehine olarak oğlu (İstefan)ı Edirneye göndermiş, ayni zamanda da hemşiresi Elvira'yı Yıldırım Beyazıdla tezviç teşebbüsünde bulunmuştu.

Prenses Elvira'nın Edirneye gelişi, Yıldırım Beyazıdın şahsiyeti üzerinde büyük bir rol oynamıştı. Elvira padişahı fazla içki içmeğe alıştırmıştı. Yıldırım Beyazıdın içki düşkünlüğü Sırp ve Türk müverrihlerine göre o tarihten başlıyordu.

Eğer prenses Elvira ile padişah arasında bir münasebet teessüs etmemiş olsaydı, Çelebi Mehmedin kanaatına göre, babası Yıldırım Beyazıd o tarihte Sırp krallığını tamamile ortadan kaldırmış olacaktı.

Gerçi, kral Lâzar, bütün bu fedakârlıklarile beraber, ondan sonra vuku bulacak muharebelere kendi askerile de iştirak ve azamî yardımda bulunmak üzere sulh ve atıfet talebinde bulunmuş ve Yıldırım Beyazıd da bu teklifleri kabul ederek, Sırbistan kraliyeti bundan sonra bir Osmanlı «Vilâyeti mümtaze»si şekline girmiş ise de; Çelebi Mehmed buna dahi razı olmuyor ve:

«— Babam bu şekilde sulh yapmayıp, Sırbistanı baştan başa işgal etseydi, bugün Rumelide yeni yeni gallelere şahid olmazdık.»

Diyordu.

İşte Çelebi Mehmed, babasının bu vaziyetini ve prnsesElviraya gösterdiği zaafı düşünerek, kendisinin de günün birinde ayni akıbete düşmesinden endişe ediyor ve kral Manuelin yeğeni prenses Mari ile izdivaçtan çekiniyordu.

Sultan Mehmed uzağı görüşleri ve soğukkanlılığile tanınmış bir hükümdardı. Bizanslı filozof vasıtasile prenses Marya'yı kendi dairesine davet ettiği gece, Bizans sarayı erkânından birçokları, pek haklı olarak şu kanaati hasıl etmişlerdi:

«— Padişah, prenses Marya'yı çok beğenmişse, Marya da manastıra gitmekten vaz geçerse, ümid ederiz ki, Türk hükümdarile evlenecektir.»

Hattâ, kral, yeğeninin Çelebi sultan Mehmedle bir gece başbaşa yemek yediğini duyduğu zaman, bu hâdiseden pek memnun olmuştu.

Leon Leonidis o sırada sık sık saraya geliyor, bir yandan padişahla, bir yandan da kral ve onun yeğeni ile temaslar yapıyordu.

Leonidisin — Yunan mehazlarına göre — bu meselede büyük rol oynadığı, padişahı Marya ile evlenmek fikrine imaleye çalıştığı muhakkaktı. Zaten böyle olmasaydı, Çelebi Mehmedle prensesin anlaşmasına imkân var mıydı?. Manastıra gitmeğe hazırlanan ve kendini daima talihsiz ve bedbaht gören böyle bir kadını, yolundan —Leonidis gibi hatırası ve mantığı kuvvetli bir adamdan başka — kim çevirebilirdi?

Böyle bir kadının, nihayet, birkaç gün içinde:

«— Ben, Edirneye gitmeğe hazırım!»

Diyecek kadar fikrini değiştirmesi de gösteriyordu ki, bu istihalede âmil ve müessir olan (Leonidis)den başka biri değildi.

Çelebi Mehmedin Bizanstan ayrılışı

Padişah Edirneye dönmek istiyordu. Bizans imparatoru her ne kadar beş on gün daha kalmasını Çelebi Mehmetten rica etmişse de, Edirneye biran evvel gitmesini arzu eden padişah Bizansta daha fazla kalamazdı.

Edirnede Yeniçeri ocağının ıslahı ve yeni ülkelerin idaresi etrafında yapılacak birçok işler vardı. Zaten uzun müddet atıl ve hareketsiz kalmamağa alışmış olan Çelebi Mehmed Bizanstaki on günlük misafireti esnasında sıkılmağa başlamıştı. İmparatora:

— Yarın yola çıkmağa karar verdim.

Diyerek, maiyetine de hazırlık için icap eden emirleri vermişti.

Çelebi Mehmed, Kostantaniyeyi ve Boğaziçini pek sevmişti. Bilhassa Haliç gibi büyük bir limana malik olan bu güzel şehrin zaptını düşünmek, ileride padişahın yapacağı en mühim işlerden biri olacaktı.

★

Hızır bey o gün çarşıdan döndüğü zaman, padişaha şöyle bir vakadan bahsetti:

— Bizansa kurbiyeti itibarile Bizanslılar, İznikte olup bitenleri bizden iyi haber alıyorlar, şevketlim! Bugün çarşıda, İznikten yeni gelmiş bir taşcı, arkadaşile konuşurken kulak verdim. İznikte yerleşen Şeyh Bedreddin Simaviden bahsediyordu.

— Ne diyordu? Bedreddin Simavi (1) nin orada da rahat durmadığını mı söylüyordu?

— Hayır, şevketlim! Rahat durmadığını söylemiyordu. Daha mühim şeylerden bahsediyordu. Son zamanda açtığı medrese hergün binlerce talebe ve müridanla dolup boşalıyormuş. Şeyh Bedreddin bütün gençleri etrafına toplamış. Onlara garib fikirler, ve mevcud nizamlara aykırı nasihatlar veriyormuş. Halk kendisine bir peygamber gibi tapmağa başlamış. Kulunub İznikteki bu vaziyeti telikeli görüyorum, şevketlim! Bu, müthiş bir isyanın ilim perdesi altında atılmış ilk adımı olabilir.

Çelebi Mehmed düşünmeğe başladı:

— Demek ki, bütün gençleri de etrafına toplamağa muvaffak olmuş, öyle mi?

— Evet. Yalnız İznikte değil, etraftaki köylerden de İzniğe akınlar başlamış. Bu akının önüne geçmekte gecikmemeliyiz, şevketlim!

— Bunu bana daha önce söylemiş olsaydın, Kostantaniyede boş yere vakit geçirmemiş olurduk.

— Bugün duydum, şevketlim! İsabetli tedbirlerinizle bu gibi hâdiseleri önlemek efendimiz için her zaman mümkündür, şevketlim!

Ertesi sabah... Çelebi Mehmed saraydan bahçeye çıkmıştı. Kral Manuel, büyük misafirini surların dışına kadar teşyi edecekti. Padişah bir nezaket eseri olarak, Manuelin yeğeni prenses Marya'ya da iltifat etmiş ve kendisile vedalaştıktan sonra atına binerek yola çıkmıştı. **(Arkası var)**

(1) Bedreddin Simavi, Musa Çelebinin Kazaskeri iken, Çelebi Mehmedin cülûsile beraber, mütekaiden İzniğe tebid edilmişti. Şeyh Bedreddin İzniğe gider gitmez bir medrese açmış ve gençlere ulûmü diniye ve tasavvuf dersleri vermeğe ve belâgatli sayesinde etrafına binlerce şakird ve mürid toplamağa başlamıştı. Şeyh Bedreddin, Osmanlı ülkesinde «İştirakiyun mesleği»nin neşrine çalışan ve ilk defa içtimai nizamlara hücum eden adamdır.

Tefrika No. 8

Güzel Gözlü Kız

Aşk ve macera romanı Nakleden: (Vâ - Nû)

« — Gayret, Cemal... Kendini topla...» diye kendi kendine telkinde bulundu.

Ve bu telkinin faydası göründü.

Zile bastı. Kasadarlığını yapan itimadlı adamı Ahmed efendiyi çağırdı. Onunla birlikte umumî vaziyeti şöyle bir mütalâa ettiler.

Mevcutları 1,600,000 lira kadardı.

Borçları ise 598,000 liraydı.

Borsacı:

— Bana bütün hayat mücadelesi için ancak 2,000 lira kalıyor... Benim mesleğim bununla yürümez... Artık hayatta başka türlü bir geçim yolu düşünmeliyim... — dedi. — Her şeyden evvel vazifem, borçlarımı ödemektir... Alnımın akıyla bu işin içinden çıkacağım.

Ahmed efendi:

— Peki, ne iş tutacaksınız!... - diye sordu.

— Artık bakalım... Onu düşünürüm... Her halde borsacılıktan çekileceğim... Vaziyetimi sen öbür arkadaşlara da anlat... Tayin ettiğimiz mikdarda ikramiyelerini de alacaklardır.

— Vah beyefendi vah...

— Ne yapalım mukadderat... Alnımızın kara yazısı...

Ahmed efendi, süklüm püklüm çıktı... Memurlar, müessesenin kapanacağından müteessir oldularsa da alacakları tazminat yüreklerine serin su serpti... Dağıldılar.

Şimdi artık, yazıhanede patron yalnız başına kalmıştı. Mücadeleye hazırlanan bir pehlivan gibi, kendi kendini şöyle bir yokladı. Sinirlerini kuvvetli buldu. Gerçi karşısındaki rakip çok kuvvetliydi: Çetin hayatın ta kendisi!

Düşünüyordu. Bütün ihtimalleri, bütün çareleri dimağında birer birer yokluyordu. Bu esnada saat çaldı: Altı.

Cemal Nermi'nin yüzündeki ifade artık büsbütün azimkâr bir hal almıştı.

Kararını vermiş, bir yol bulmuşa benziyordu.

Birdenbire silkindi.

Başını kaldırdı.

Kapıyı vurmuşlardı.

Yalnız kalmak ihtiyacında bulunduğu böyle bir saatte onu kim rahatsız edebilirdi?

Birdenbire aklına geldi.

Bu gelen, dün gece barda gördüğü kız olabilirdi.

Fakat, aman yarabbi, dün gecedenberi, hayatında ne büyük bir değişiklik olmuştu.

Yirmi dört saat evvel zengindi. Altı yüz bin liralık bir adamdı. Gerçi bu paranın bir kısmı gene de borçlar mukabiliydi; fakat o kadar para ile oynuyordu.

Şimdi ise?...

Kapıyı açtı.

Güzel Gözlü Kız, eşikte belirdi.

İtinalı surette tuvaletini yapmıştı. Lâcivert bir kostüm tayyör giymişti. Başında küçük bir gri şapka vardı. Saçlariyle yanaklarının yarısını kapatmıştı.

Meslekî cerbezesine rağmen eşikte azıcık mahcubane durdu.

Zoraki bir neşeyle:

— Benim... — dedi. — Görüyorsunuz ya, verdiğim sözde durdum. Siz de gelmemi bekliyordunuz, değil mi? Randevunuzu unutmamıştınız ya?...

Ve böyle söylerken, Cemale, her türlü vaadlerle dolu gözlerini çevirdi.

Borsacı, bu sefer de tabiî halini aldı.

— Tabiî randevumu unutmamıştım... Safa geldiniz... Buyurun, girin içeri! - dedi.

Kız, girdi.

Etrafına bakınarak:

— O... Ne güzel yer burası... Çok mükemmel yazıhaneniz var... Biricik patron siz misiniz?... Bense yazıhane deyince dimağımda kötü ve tozlu bir oda canlandırmıştım... Sizinkisi âdeta salon... Bana randevuyu burada verdiğiniz için memnun oldum.

— ...

Cemal Nermi cevap vermedi.

Leylâyı, dalgın dalgın süzüyordu.

— İsminiz ne?... - diye sordu.

— Lâkabım vardır... Bana Güzel Gözlü Kız derler...

— Hakikî isminiz?

— Şayet daha hoş geliyorsa, Leylâ...

— Leylâ hanım...

— Doğrudan doğruya Leylâ da diyebilirsiniz... Şayet daha hoşunuza giderse... Fakat niçin benden öyle iki fersah uzakta oturuyorsunuz?... Yoksa sizi korkutuyor muyum?

Ciddiyetle, ağır ağır devam etti:

— Bu vaziyete nasıl düştüğünüzü öğrenmek isterim.

— Nasıl?... Yoksa tercümei halimi mi merak ediyorsunuz? Ömrümde sizin gibi erkeğe raslamadım.

Cemal, tatlı bir sesle:

— Sorduklarıma cevap verin, çocuğum! - dedi.

Kadın yeniden alay etmek istedi. Fakat istihzası dudaklarında dona kaldı. Kendisine böyle garip bir şekilde hitap eden, hürmet de gösteren bu adam ondan ne istiyordu.

Sordu:

— Aileniz yok mu, kızım ?

Recebin metresi müteessir olmuş göründü.

Kısaca:

— Hayır! - cevabını verdi.

— Ne şerait altında büyüdünüz bakayım?... Ve bu mesleğe nasıl girdiniz?

Kız:

— Beni annem büyüttü... - diye kekeledi. - Ve bu mesleğe de beni yine annem attı sayılır; çünkü kendisi de hafifmeşrep bir kadındı... Onun misallerini gördüm.

— Valideniz genç mi vefat etti?

— Evet... Bir akşam soğuk aldı... Sekiz gün sonra da öldü.

— Bunun üzerine sizinle kim meşgul oldu?

— Kimse... Hatırladığım şudur: Beni hususî bir leylî mektebe koydular... Orada bir kaç sene kaldım... Bir sabah müdür beni çağırdı: «Kızım! - dedi. - Sizin paranızı bir bey verirdi. Fakat vefat etti. Bu son bir senelik ücretiniz de verilmedi.» Her halde babam mevzuubahisti. Benimle o zamana kadar alâkadar olup ölen o olacaktı... Leylî mektepten bu suretle çıktım... O sıralarda henüz on altı yaşındaydım... Arkasını tahmin edersiniz.

Cemal Nermi:

— Namuslu bir erkeğe raslasaydınız vaziyet böyle olmazdı.

(Arkası var)

Bulgar teminatının kıymetini yakın günlerin çetin imtihanı gösterecek!'r

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ve matbuatı en büyük tehlike hakkında susuyorlar, «Almanya, Bulgaristanın hiç bir komşusuna tecavüz etmiyecektir» diyemiyorlar. Halbuki Bulgaristan hudutlarından dışarı fırlıyan tecavüz kuvvetleri ister bulgar askeri olsun, ister başka ordular, vaziyetin mahiyeti asla değişmez. Böyle bir ihtimalde, sulhu bozan, tecavüze âlet olan, Ankara beyannamesini ihlâl eden, gene bizzat Bulgaristan olacaktır. Tecavüzün Türkiye hudutlarından biraz uzakta vukua gelmesi de bizi tatmin edecek sanmamalıdır. Yunanistana karşı her hareket, buna teşebbüs edeceklerin bize de düşman olduğu kanaatini doğuracaktır. Zira, yukarda da söylediğimiz gibi, Türkiye, Ankara beyannamesini sırf kendisi için değil — buna çok ihtiyacımız da yoktu — bütün Balkanlar sulhu için imzaladı.

Dostluk teminatı iyi şeydir, fakat dostluk tatbikatı haylı güçtür. Bulgaristana karşı hiç bir kötü niyet beslemediğimizi, Bulgaristan topraklarında hiç bir emelimiz olmadığını bulgar komşularımız pek âlâ bilirler. Dost geçinmek bahsinde kendilerile tamamen müşterekiz. Fakat bu dostluğun çetin imtihanlarda iyi numara alması lâzımdır. Şimdi tecrübe devresindeyiz. Avrupanın son yıllardaki perişan hâli bizde, çabuk ve kolay inanmak hassasını azalttı dersek mühim bir vehme düşmüş sayılmayız. Sözümüzde durmayı biliriz. Bakalım ecnebi işgalindeki Bulgaristan ne yapacak. Pek yakın günler bunu gösterecektir.

Necmeddin Sadak

Yeni tip İngiliz tayyareleri

Gece muharebe tayyarelerinden iyi neticeler alınıyor

Londra 7 (A.A.) — Havacılık mahfilleri, yeni gece muharebe tayyareleri hakkında enteresan tafsilât vermetkedir.

Bu yeni gece muharebe tayyareleri, gerek İngiltere üzerinde gerek boğazın öbür tarafında vukua gelen gece muharebelerinde şimdiye kadar birçok mühim muvaffakıyetler kazanmışlardır, Blenheim, Hurricane ve Defiant tiplerindedir.

Diğer taraftan, İngiliz hava kuvvetleri ile birlikte servise giren son modelleri de Tornado - Hawker, Spitfire -3, Avre - Manchester, Whirlwind ve Stierling Court tayyareleri teşkil eylemektedir. Tornado, iki bin beygirlik bir Rollsroyce motörü ile işleyen tek kişilik bir tayyaredir. Spitfire-3 tayyaresi, ilk Spitfireden daha seri ve daha kuvvetlidir. Rollsroyce motörü ile mücehhezdir ve kanatları kısaltılmıştır. Bunlardan bir kısmı na obüs atan toplar yerleştirilmiş bulunmaktadır. Avre - Manchester, iki motörlü bir bombardıman tayyaresidir. Stirling - Court, dört motörlüdür ve çok kuvvetli büyük bir bombardıman tayyaresidir. Whirl Wind'e gelince bu, iki motörlü bir muharebe tayyaresidir.

Yunan hükûmetinin Giride yerleşeceği haberi doğru değildir

Belgrad 7 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor: Atinadan Pravda gazetesine bildirildiğine göre, Yunan hükûmetinin Girid adasında yerleşmek tasavvurunda olduğu hakkında yabancı memleketlerde çıkan şayialar selâhiyetli Yunan kaynağından tekzib edilmektedir.

Hududa merkezî Avrupadan 40 vagonluk bir parti eşya geldi

Merkezi Avrupadan satın alınan ithalât eşyasından 40 vagonluk bir parti Türk - Bulgar hududuna kadar getirilmiştir. İthalât muamelesi yapıldıktan sonra bu vagonlar Türkiye topraklarına girecektir. Bu malların nelerden mürekkep olduğu henüz bilinmemekle beraber piyasanın mühim bir ihtiyacını önliyebileceği anlaşıl-

Yugoslavya ne yapacak

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Yunanistan ile İtalya arasında mutavassıt rolünü oynaması teklif edilecektir. Her hangi bir teyid mevcud olmamakla beraber başkaca söylendiğine göre, Almanların ileri sürdüğü şartlar arasında İtalyanın arazi taleplerinden vazgeçmesi, fakat Yunanistandan Almanyaya Selânikte ve Patras'ta üsler istenmesi mevcuttur.

Berlin 7 (A.A.) — Doğruluğuna ihtimal olan bir habere göre Yugoslavya Başvekili Tzevetoviç bu hafta sonunda üçlü paktı imza etmek üzere Viyanaya gelecektir. Bu haberi teyid edecek resmî malûmat yoktur.

Yugoslavyayı tehdit edenler

Londra 7 (A.A.) — Daily Telegraph gazetesi başmakalesinde şöyle demektedir:

«Alman ve İtalyan gazeteleri üçlü pakta girmediği takdirde Yugoslavyanın başına neler geleceğini ileri sürerek bu memleketi tehdid hususunda birbirlerile rekabet etmektedirler. Yugoslavyada bir beşinci kol yaratmak için mutad usullere müracaat edilmekte ve gayretler sarfolunmaktadır. Yugoslavyaya tahakküm, Yunanistana karşı yapılacak bir Alman taarruzunun maruz kalabileceği bazı zorlukları izale edecektir. Fakat Yugoslavlar Alman militarizminden ve Alman ırkçılığından haklı olarak nefret etmektedirler.

Zağrebde 8 kişi tevkif edildi

Belgrad 7 (A.A.) — Avala ajansından: Zagreb polisi, Split'de 8 kişiden mürekkep bir grupun tevkif edilmiş olduğunu bildirmektedir. Bunlar, Adriyatik sahili boyunda kâin ecnebi devletlere aid gemilere ve Yugoslav devletine aid müessesata suikasd yapacaklardı. Zabıta, bunların bir deposunu da meydana çıkarmıştır. Bu depoda mühim miktarda ağır fişenkler ve yangın bombaları bulunmuştur.

Mevkuf eşhas, Zagreb hapishanesinde bulunmaktadırlar. Tahkikattan sonra mahkemeye verileceklerdir.

Bir uydurma daha

Londra 7 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansı bildiriyor: Burada uydurma addedilen ve Berlin tarafından işae edilmiş olması muhtemel bulunan haberlere göre, İngiltere Yugoslavyaya sözde bir ültimatom vererek vaziyetinin tasrihini istemiştir. Bulgaristanın işgalinden evvel İtalyan propagandasının buna benzer bir hikâye uydurduğu hatırlatılmaktadır. Bu gibi şayiaların neşrine devam edilmesi manidar olabilir.

Yunanistanın katî kararı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

halde Yugoslavya «muhteşem infirad» siyasetinde bugüne kadar ısrar etmiştir. Yugoslavya bu siyaseti, İsveç gibi rahat bırakılacağını ümid ederek takip eylemiştir.

Balkan sulhunu tehdid eden yeni Alman teşebbüsünden sonra, İngiltere, Yunanistan ve Türkiyenin vaziyeti gözden geçirmeleri tabiidir. Bugün askerî imkânlarda bir değişiklik olmamıştır.

Hadiseler süratle inkişaf ettiği takdirde Türklerin muhtemel taarruz hareketleri mühim bir nisbette, mevcud İngiliz malzemesine ve bilhassa İngiliz tayyarelerine bağlıdır. Bu itibarla Atina müzakerelerinde de, diğer meseleler arasında, el altındaki malzeme ve menbalar meselesinin bilhassa tedkik edildiğini zannetmek yanlış bir tahmin olmaz.»

Romanın bir tekzibi

Roma 7 (A.A.) — Stefani bildiriyor: Yunanistan ile İtalya arasında muhtemel bir mütareke yapılacağı hakkındaki şayialar Romada katî surette yalanlanmaktadır.

İtalyan - Yunan ihtilâfı silâhla halledilecek ve Yunanistan, İtalyaya karşı hatâlarını ödeyecektir.

Uzun kış gecelerinde hoş vakit geçirmek için meşhur

ARSEN LÜPEN

Büyük ve heyecanlı roman serisini okuyunuz!

Bu seri 6 büyük ve resimli cilttir. Beher cildin fiati 80 kuruş.

6 Cildlik takımı birden alanlar için fiati: 4 liradır

Tevzi yeri: AKŞAM matbaası tel: 20681

Yüzde yirmi iskonto kuponu

Bu kuponu kesip «AKŞAM Matbaası Kitap servisine» getirir veya gönderirseniz fiat üzerinden size yüzde 20 iskonto yapılacaktır.

ANKARA RADYOSU

8 mart cumartesi öğle ve akşam

13,30 Program, 13,33 Türkçe plâklar, 13,50 Ajans haberleri, 14.05 Türkçe plâklar, 14,20 Riyaseticümhur bandosu, 15 Filim musikisi (Pl.), 15,30 Konser - Ankara devlet konservatuarından naklen. 18,03 Caz orkestrası, 18,40 Mızraplı sazlar takımı. 19 Konuşma (Günün meseleleri), 19,15 Köy türküleri, 19,30 Ajans haberleri, 19,45 Büyük fasıl heyeti, 20,15 Radyo gazetesi, 20,45 Makamdan Makama, 21,15 Konuşma, 21,30 Salon orkestrası, 22.30 Ajans ve borsa haberleri. 22,50 Cazband (Pl.).

BULMACAMIZ

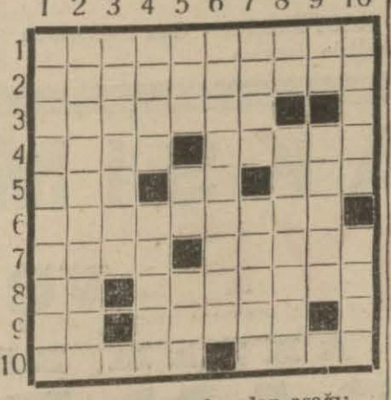

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Sonuna «Y» gelirse bir spor klübümüzdür.
2 — Sevdalanan.
3 — Geveze.
4 — Bir azamız - Bir kadın ismi.
5 — Tersi muarızdır - Baba - Çekme.
6 — Aşikâr.
7 — Yemende bir şehir - Parmak halkası.
8 — Beyaz - Ruhsatnamesi.
9 — Tersi bir ziraat ölçüsüdür-Tersi yeraltı arabalarının geçtiği yer.
10 — Güzel kokulu bir madde - Vezin ölçüsü.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Kugu, Saika, 2 — Uyuşturmak, 3 — Gubar, Ra, 4 — Uşağaaldır. 5 — Trakya, Şa, 6 — Su, Ayaret, 7 — Arılar, Mış, 8 — İm, Emare, 9 — Karıştıran. 10 — Akara, Şeni.

YENİ NEŞRİYAT

Arkadaş

Yücel Yayınevi tarafından haftada bir neşredilen bu güzel çocuk mecmuasının 9 uncu sayısı çıkmıştır. Bu sayıdaki yazılar şunlardır: [Arkadaş Postası - Yüzüncü yıldönümü - Mektebe nasıl başladım (Bedia Ferdi anlatıyor) - Neler okumalı? - İyi, Fena - Çocuk doktoru diyor ki - Çirkin ördek - Niçin, Çünkü - Markopolonun küçük arkadaşı - Maskeli insanlar - Alageyik - Hollivuda gidiyoruz (Yazan Hikmet Feridun) - Robenson anketinin sonu - Hayvanların başı - Büyük adamların hayatı - Küçük Ansiklopedi - El işleri - Çocuk eserleri - Aklımızda bulunsun.]

Ayrıca Cemal Nadirin (Dede ile torun) karikatürü, bilmeceler, oyunlar vardır. Cemal Nadir ve Vedad Günyol tarafından itina ile hazırlanan bu mecmuayı küçük okuyucularımıza tavsiye ederiz.

Fatih Fevzipaşa caddesindeki

TERZİ NİMET

Edirnekapı Top sahası karşısında Muhtar Yekta S. 1 No. eve nakletmiştir.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600. altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565 Yazı işleri: 20765 — İdare 20681 Müdür: 20497

Safer 9 — Kasım 121

	İm.	Gü.	Öğ.	İkl.	Ak.	Yat.
E.	10,37	12,16	6,17	9,32	12,00	1,30
Va.	5,45	7,24	13,25	16,40	19.08	20,37

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBİYO ve NUKUD FİATLERİ

7 Mart 1941

DEVLET BORÇLARI

	L. K.
% 7,50 933 Türk borcu I. II. III.	19.—
» » 1938 ikramiyeli	19.70
» » 1933 İkramiyeli Erganî A. B. C.	19.98
» 7 1934 Sivas-Erzurum 1	19.25
» » 1934 Sivas-Erzurum 2-7	19.40
» 2 1932 Hazine bonoları	60.50
» » 1934 » »	15.50
» » 1935 » »	29.50
» 1938 » »	52.75
A. Demiryolu tahvili I-II	41.75
» » III	40.30
A. Demiryolu mümessil senet	38.40
Haydarpaşa limanı	43.75
H. limanı mümessil senedi	40.50

HİSSE SENETLERİ

T. C. Merkez bankası	109.50
T. İş bankası nama muharrer	10.—
T. İş bankası (hamile alt)	10.25
T. İş bankası mümessil his.	103.—
A. Demiryolları şirketi (% 60)	22.75
A. Demiryolları şirketi (% 100	37.50
Eskihisar çimento şirketi	8.—
Şirketi Hayriye	26.—
Şirketi Hayriye temettü	21.—

ECNEBİ TAHVİLLERİ

Kredi Fonsiye 1903 (sigortalı)	108.—
» » 1911	102.—
» » Amorti	59.—
» » Kupon	1.27

NUKUT

Türk altını	24.00
Külçe altın bir gramı	2.99
Osmanlı bankası (banknot)	2.50

KAMBİYO

	Türk lirası
Londra üzerine 1 sterlin	5.24
Nevyork üzerine 100 dolar	132.20
Paris üzerine 100 frank	—
Milâno üzerine 100 liret	—
Cenevre üzerine 100 frank	29.98
Atina üzerine 100 drahmi	0.9975
Sofya üzerine 100 leva	1.6225
Madrid üzerine 100 pezeta	12.9375
Budapeşte üzerine 100 pengö	—
Bükreş üzerine 100 ley	—
Belgrad üzerine 100 dinar	3.175
Yokohama üzerine 100 yen	31.1375
Stokholm üzerine 100 kuron	31.005

Yoklamaya davet

Fatih askerlik şubesinden: (337) doğumluların ilk yoklamalarile ihtiyat erat yoklamalarına 10 mart pazartesinden itibaren aşağıdaki şekilde devam edilecektir.

10 Mart Pazartesi	(Samatya)	Bütün şubeye mensup	(317) Doğum
11 Mart Salı	»	»	»
12 Mart Çarşamba	»	»	»
13 Mart Perşembe	»	»	»
14 Mart Cuma	»	»	(318)
17 Mart Pazartesi	(Şehremini)	»	»
18 Mart Salı	»	»	»
19 Mart Çarşamba	»	»	»
20 Mart Perşembe	»	»	(319)
21 Mart Cuma	»	»	»
24 Mart Pazartesi	»	»	»
25 Mart Salı	»	»	»
26 Mart Çarşamba	»	»	(320)
27 Mart Perşembe	»	»	»
28 Mart Cuma	»	»	»
31 Mart Pazartesi	(Karagümrük)	»	»
1 Nisan Salı	»	»	(321)
2 Nisan Çarşamba	»	»	»
3 Nisan Perşembe	»	»	»
4 Nisan Cuma	»	»	»

KÜÇÜK İLAN

okuyucularımız arasında

EN SERİ, EN EMİN EN UCUZ

vasıtadır. Alım, satım, kira işlerinde iş ve işçi için istifade ediniz.

Beykoz Satın Alma Komisyonundan :

1 — 70 ton kuru ot Beykoz parkı karşısında satın alma komisyonunca 17/3/941 günü saat 14 de münakasaya konmuştur.
2 — Takarrür eden fiyat üzerinden % 15 teminat alınacaktır.
3 — Evsaf ve şerait her gün mezkûr komisyonda görülebilir. (1759)

İstanbul Fiyat Mürakabe Komisyonundan :

54 No. lu ilân: — Çamlı Yayla ekstra ekstra Ç. Y. ve Uludağ ekstra U. D. ve Şevki Ahmet ekstra ekstra Ş. A. markalı kaşar peynirlerine toptan âzami 90 ve perakende âzami 110 kuruş fiyatı tesbit edilmiş olduğu ilân olunur. (1792)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (572) lira (60) kuruş olan 128 adet muhtelif eb'atta nebati kıldan Paspas (21/3/1941) Cuma günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (42) lira(95) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar komisyona müracaatları lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (1678)

Deniz Levazım Satın Alma Komisyonu ilânları

1 — Mevcut marka ve evsafları mucibince tahmin edilen bedeli «22443» lira olan 11 kalem boya malzemesinin 12/3/941 çarşamba günü saat 15 de Kasımpaşada bulunan Deniz levazım satınalma komisyonunda ayrı ayrı taliplerine de ihale edilmek üzere pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Şartnamesi her gün iş saati dahilinde mezkûr komisyondan bedelsiz alınabilir.

3 — İsteklilerin verecekleri mikdarlara göre kat'i teminatları ile birlikte belli gün ve saatte adı geçen komisyona müracaatları ilân olunur. (1700)

★

Marmara üssübahrî K. satın alma komisyonundan

Toz Şeker İlânı

1 — Bir kilosuna tahmin edilen fiyatı 37,75 kuruş olan 10.000 kilo toz şeker, pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlığı 11. Mart. 941 salı günü saat 14 de İzmitte tersane kapısındaki komisyon binasında yapılacaktır.

3 — Teminatı, pazarlık günü takarrür edecek ihale bedeli üzerinden % 15 nisbetinde derhal alınacaktır.

4 — İsteklilerin bu işle ilgili ticaret vesikalarile birlikte muayyen gün ve saatte komisyona müracaatları. (1756)

FLORYA İÇKİLİ LOKANTASI

BEYOĞLU BEKÂR sokak No. 3

Memleketimizin tanınmış sazendelerinden müteşekkil mükemmel

İNCESAZ HEYETİ

tarafından fasıllar ve alafranga parçalar.

MEŞRUBAT HER KESEYE ELVERİŞLİDİR.

İstanbul Belediyesi ilânları

Beşiktaşta Sinanpaşa mahallesinin Kalafat sokağında kâin 11, 13, 15 ve 7, 9, 11 numaralı bina ankazı satılmak üzere açık arttırmaya konulmuştur. Tahmin bedeli 2000 lira ve ilk teminatı 150 liradır. Şartname zabıt ve muamelât müdürlüğü kaleminde görülebilir. İhale 19/3/941 çarşamba günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektuplarile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (1666)

MİELLE SÜT MAKİNALARI

Mevcudu vardır.

Dünyanın en sağlam süt makinalarıdır.

Beş sene garantidir ve yedek aksamı daima bulunur.

Satış deposu: Tahtakale No. 51 J. Dekalo ve Şsi.

1941 İKRAMİYELERİ

T. İŞ BANKASI

1941 Küçük *Tasarruf Hesapları* İkramiye Plânı

1 adet	2000 Liralık	=	2000.— Lira
3 »	1000 »	=	3000.— »
2 »	750 »	=	1500.— »
4 »	500 »	=	2000.— »
8 »	250 »	=	2000.— »
35 »	100 »	=	3500.— »
80 »	50 »	=	4000.— »
300 »	20 »	=	6000.— »

Keşideleri: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihinde yapılır.

Beykoz Satın Alma Komisyonundan :

1 — 1500 kilo kösele Beykoz parkı karşısında satın alma komisyonunca 13/3/941 günü saat 14 de münakasaya konmuştur.
2 — Takarrür eden fiyat üzerinden % 15 teminat alınacaktır.
3 — Evsaf ve şerait her gün mezkûr komisyonda görülebilir. (1760)

Maltepe Askerî Lisesi Müdürlüğünden :

Topkapıda Maltepe askerî lisesi için saat başına veya aylık ücretle kimya ve fizik öğretmenlerine ihtiyaç vardır. İsteklilerin şartları öğrenmek üzere mektep müdürlüğüne müracaatları. (2065 - 1775)

SÜMER BANK YERLİ MALLAR PAZARLARI

MÜESSESESİ MÜDÜRİYETİNDEN:

MALATYA MAĞAZAMIZ 15 mart 1941 tarihinden itibaren Faaliyete başlayacaktır. **MALATYA, MARAŞ ve GAZİANTEP** Tüccarlarının sıra numarası almak üzere şimdiden mezkûr mağaza İdaresine müracaatları ilân olunur.

HASAN

KUVVET ŞURUBU

Terkibinde İYOD, TANEN ve Glisero Fosfat vardır.

KANSIZLIĞA, Vereme istidadı olanlara ve *SINIR* hastalıklarına karşı kullanılır.

Eczanelerde bulunur.

Küçük şişe 60,
Büyük şişe 100 kuruştur

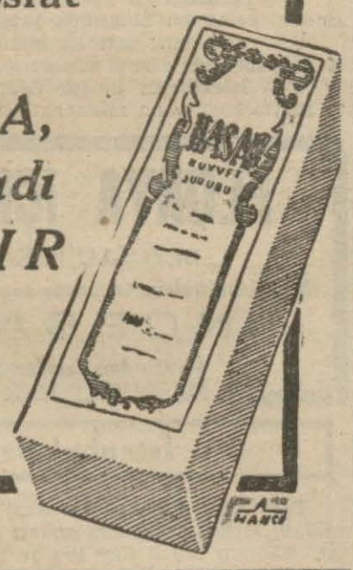

Taksim Belediye Gazinosu Müdüriyeti

Bugünden itibaren her akşam saat 9.30 da İstanbuldan geçen büyük ENTERNASYONAL REVÜLER TURNESİ tarafından 15 Tabloluk

"TAKSİM MELLODY REVÜE,, yü

Takdim eder. BALETLER - KOSTÜMLER - Göz kamaştırıcı Dekorlar - Fevkalâde Temaşa

Her PERŞEMBE saat 18 de ve her CUMARTESİ ve PAZAR saat 17 de MATİNE

MAKSİM de SAFİYE ve 20 ARKADAŞI

HER AKŞAM BÜYÜK

ÇİRAGAN Revüsü

Masalarımızı evvelden tedarik ediniz. Telefon: 42633

Çocuk donları

İçi lâstikli, dışı ipekli kumaştan yapılmış çocuk donları ve çocukaltı muşambaları çok dayanıklı ve çok zariftir.

Arca

Markasına dikkat edip her yerde arayınız. Toptan satış yeri: Sirkeci Orhaniye Cad. No. 30. Tel: 20992. Telgraf adresi: İstanbul - Ateş

Mühim bir ilân

İstanbul belediyesi memurları kooperatifi

(YAĞ İŞLETMESİ) Müdürlüğünden:

Bazı tüccar ve esnaf elinde müessesemizin dört aydan evvel istimal ettiği etiketlere benzer (kurşuni renkte ve lâcivert yazılı) etiketleri havi yemek yağı tenekelerine tesadüf edilmekte ve bunları taşraya gönderildiği görülmektedir. Müessesemiz, mezkûr etiketlerin taklit edildiğini anlayarak mütecasirleri hakkında takibata girişmiş ve bunları dört ay evvel iptal ederek piyasaya yeni etiketle tenekeler çıkarmıştır.

İşbu ilân tarihinden itibaren âzami on beş gün zarfında elinde eski etiketli tenekeler bulunan tüccar ve esnafın müessesemizin İstanbul Balıkpazarı Taşçılar caddesinde 9 No.lu satış deposunda tebdil için müracaatları ve bunların müessesemizce tahlilinden sonra hemen yeni tenekelerle tebdil edileceği, aksi takdirde tevcih olunacak bilcümle mesuliyetlerin işbu ilâna riayet etmiyene raci olacağı ehemmiyetle ilân olunur.

Beykoz Satın Alma Komisyonundan :

1 — 40 adet boş bidon 18/3/941 günü saat 14 de Beykoz parkı karşısında satınalma komisyonunca münakasaya konmuştur.
2 — Takarrür eden fiyat üzerinden % 15 teminat alınacaktır.
3 — Evsaf ve şerait her gün mezkûr komisyonda görülebilir. (1761)

İstanbul Bölge Sanat Okulu Arttırma ve Eksiltme Komisyonundan :

Nevi.	Mik. Kat.	Mu. Fi. Li.	Ku.	Eksiltmenin T.G.S.	M. TE. Li.	Ku.	Şekli
Harici elbise	50	28	75	17/3/941 pazartesi S. 14.	107	81	açık

İstanbul Bölge Sanat okulu parasız yatılı talebesi için 50 kat harici elbise eksiltmeye konulmuştur.
1 — Eksiltme Cağaloğlunda Yüksek mektepler muhasebeciliği binasında toplanan komisyonda yapılacaktır.
2 — İstekliler 2490 numaralı kanunun istediği evsafı haiz olacaktır.
3 — İstekliler Ticaret odasının 1941 yılı vesikasını ibraza mecburdur.
4 — İstekliler elbise şartnamesini kumaş ve malzemesini görmek istedikleri takdirde mektebe müracaat etmeleri ilân olunur. (1464)

Türkiye Cümhuriyeti ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası. Şube ve ajans adedi: 265

Zirai ve ticari her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

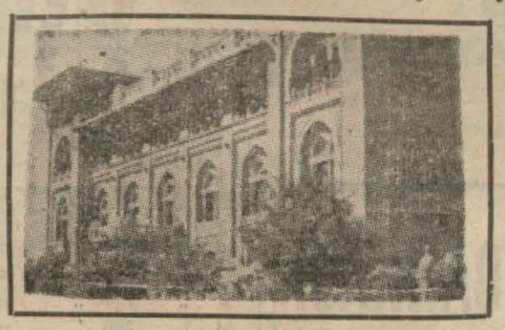

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4 adet	1,000 liralık		4,000 lira	100 adet	50 liralık		5,000 lira
4 »	500 »		2,000 »	120 »	40 »		4,800 »
4 »	250 »		1,000 »	160 »	20 »		3,200 »
40 »	100 »		4,000 »				

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'lar senede 4 defa 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Beykoz Satın Alma Komisyonundan :

1 — Cİheti askeriyeden iki baş at ile dört baş tay açık arttırma ile satılacaktır.
2 — Taliplerin 10/3/941 pazartesi günü saat 10 da belediye parkı karşısında satın alma komisyonuna müracaatları. (1762)

İstanbul Levazım âmirliği satın alma komisyonu ilânları

18:24 kişilik müceddet veya az kullanılmış bir adet otobüs alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 10/3/941 pazartesi günü saat 14 de Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (936 - 1525)

***

50 ton saman alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 11/3/941 salı günü saat 15,30 da Tophanede Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 2250 lira ilk teminatı 168 lira 75 kuruştur. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (959 - 1647)

***

Beher kilosuna 600 kuruş tahmin edilen 2000 kilo balık ağı ipliği alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 13/3/941 perşembe günü saat 14 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 900 liradır. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (966 - 1768)

***

Maslakta askeri prevantoryum elektrik havai hattının tamiri 13/3/941 perşembe günü saat 14,30 da Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Keşif bedeli 82 lira 50 kuruş kati teminatı 12 lira 50 kuruştur. Keşfi komisyonda görülür. (965 - 1767)

***

Adet		
175,000	galvanizli köprülü sürgü	
175,000	» köprüsüz	»
160,000	» kesme kanca.	

Yukarıda yazılı üç kalem malzeme 13/3/941 perşembe günü saat 15 de Tophanede Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda müteahhid nam ve hesabına satın alınacaktır. Tahmin bedeli 14,825 lira ilk teminatı 111 lira 87 kuruştur. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (964 - 1766)

***

Beherine 76 kuruş tahmin edilen elli bin adet bez un çuvalı müteahhid nam ve hesabına alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 11/3/941 salı günü saat 14,30 da Tophanede İst. Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 2850 liradır. Nümunesi komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (962) (1767)

***

Elli bin adet bez veya Jüt un çuvalı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 11/3/941 salı günü saat 14 de Tophanede İst Lv. Âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 2850 liradır. Nümuneleri komisyonda görülür. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri. (963) (1765)

YENİ ÇIKTI:

ELEKTRİGİ Anlamak için

Refik Fenmen'in bu yeni eseri: 60 Kr. tur. Naşiri: AKBA - ANKARA

Türkiye İş Bankası A. Ş. den:

Bankamız İstanbul, Galata, Beyoğlu şubelerile Kadıköy, Üsküdar ve Beyazıt ajanslarımızın gişelerinin 10 Mart 1941 pazartesi gününden itibaren aşağıdaki saatlerde açık bulunacağını muhterem müşterilerimize arzederiz.

Her gün 9,30 - 12 13,30 - 16
Cumartesi günleri 9,30 - 11,30

Belsamitol

İdrar yolları iltihabı, had ve müzmin belsoğukluğu, idrar zorlukları, mesane ve prostat iltihabı ve böbrek hastalıklarının tedavisinde tesiri çabuk ve kat'idir. Eczanelerden ısrarla BELSAMİTOL arayınız.

ANBAR INŞAATI

Toprak mahsulleri ofisinden:

1 — Dinar istasyonunda yapılacak anbar ve idare binasile sair işler pazarlıkla eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli «68,377 — » altmış sekiz bin üç yüz yetmiş yedi liradır.

2 — Pazarlık 20/3/1941 tarihinde saat 15 te Ankarada ofis umum müdürlüğü binasında yapılacaktır. Eksiltme şartnameleri 5 beş lira mukabilinde ofis umum müdürlüğünden alınabilir.

3 — Muvakkat teminat miktarı 4.668.85 dört bin altı yüz altmış sekiz lira seksen beş kuruştur.

4 — Bu anbara muktezi 500 kilo çivile yalnız 6 ve 8 m/m kutrunda olmak üzere 2 ton betonarme demiri İstanbulda Beşiktaş'daki depomuzdan bedeli mukabilinde müteahhide verilecektir. «1276» «1739»

D. D. Y. 3 üncü işletme müdürlüğünden:

2490 sayılı kanunun 46 ncı maddesinin L. fıkrasınca işletmemizce ayrı ayrı pazarlıkla satın alınacak olan ve mahal, miktar, muhammen bedel ve muvakkat teminatları aşağıda yazılı Balastlar pazarlığa konulmuştur.

Pazarlık 14/3/941 Cuma günü saat 16 da İşletmemiz binasında toplanacak komisyonda yapılacaktır.

İsteklilerin muayyen gün ve saatte muvakkat teminatlarile birlikte komisyona müracaatları.

	Mahalli	Miktarı	Muhammen bedeli Beher M 3	M. Teminat Lira
Klm. 172	Ocak	5500 M3	180 Kr.	742.50
Klm. 214	Ocak	5000 M3	110 Kr.	412.50
Klm. 258 - 268	Ocak	7500	130 Kr.	731.25

(1435)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı	Eksiltme şekli	Saati
Göz taşı	«12500» Kg.	Pazarlık	14
Göz taşı pülvarizatörü	52 adet	»	14.30
Kükürt pülvarizatörü	46 adet	»	15.

1 — Şartnameleri mucibince yukarıda cins ve miktarları yazılı 3 kalem eşya pazarlık usulile satın alınacaktır.
2 — Pazarlık 13/3/941 Perşembe günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.
3 — Şartnameler sözü geçen Levazım şubesinden parasız alınabilir.
4 — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatlerde teklif edecekleri fiat üzerinden % 7,5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. (1459)

ANBAR INŞAATI

Toprak mahsulleri ofisinden:

1 — Şefaatli istasyonunda yapılacak anbar ve idare binasile buna müteferri işler götürü olarak kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

Keşif bedeli 67.617.30 altmış yedi bin altı yüz on yedi lira otuz kuruştur .

2 — İnşaata muktezi 2 ton yuvarlak demirle 500 kilo çivi ofis tarafından bedeli mukabilinde müteahhide verilecektir.

3 — Eksiltme 21/3/1941 tarihinde saat 15 de Ankarada ofis umum müdürlüğü binasında yapılacaktır. Teklif mektublarını havi zarflar makbuz mukabilinde ofisin muhaberat servisine teslim edilecektir.

4 — Eksiltme evrakı beş lira mukabilinde ofis umum müdürlüğünden alınabilir. Muvakkat teminat miktarı «4,630.87» dört bin altı yüz otuz lira seksen yedi kuruştur.

5— İstekliler teklif evrakı meyanına eksiltmeye girebilmek için ihale tarihinden nihayet iki gün evvel ofisten alacakları ehliyet vesikasını koyacaklardır. «1275» «1740»

Sultanahmed sulh üçüncü hukuk mahkemesinden:

Hüseyin Gürkan ve Ismail ve Ahmedin şayian ve müştereken mutasarrıf oldukları İstanbul Hocapaşa mahallesinde Demirkapı caddesinde eski 26 mükerrer ve yeni 36 kapı ve 2 oda ve 20 parsel No. lı 2700 lira kıymeti muhammeneli bir bap ahşap hane ile ve yine Hocapaşa mahallesinde eski Toprak ve yeni Kargılı sokağında eski 6 mükerrer ve yeni 13 kapı ve 16 ada ve 21 parsel No. lı ve 4100 lira kıymeti muhammeneli kârgir bir bap hanenin izalei şuyuu zımnında furuhtu tekarrür ederek ayrı ayrı müzayedeye vazolunmuştur. Birinci açık arttırmaları 11/4/941 tarihine müsadif cuma günü saat 14 den 16 ya kadar icra olunacaktır. Kıymeti muhammenelerinin % 75 ini bulduğu takdirde o gün ihalei katiyeleri yapılacaktır bulmadığı takdirde en son arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere on gün müddetle temdit edilerek ikinci açık arttırmaları 21/4/941 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 den 16 ya kadar icra kılınacak ve o gün en çok arttırana ihale edilecektir. İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların işbu gayri menkuller üzerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını evrakı müsbitelerile on beş gün içinde bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicillerile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacaktır. Müterakim bilûmum vergiler hissedarlara ve dellâliye ve vakıflar kanunu mucibince lâzım gelen yirmi senelik taviz bedeli ve ihale pulu ve tapu masrafları müşteriye aittir. Arttırma şartnamesi işbu ilân tarihinden itibaren mahkeme divanhanesine talik kılınmıştır. Talip olanların kıymeti muhammenelerinin % 7 buçuğu nisbetinde pey akçesini hâmilen o gün ve saatte İstanbul Sultanahmedde Tapu binasının alt katında dairei mahsusasında Sultanahmed üçüncü sulh hukuk mahkemesi baş kitabetine 941/4 No. ile müracaatları ilân olunur. (3457)

İstanbul yüksek İktisat ve Ticaret mektebi mezunlar cemiyeti idare heyetinden:

22/2/941 tarihinde inikadı mukarrer yıllık alelâde kongrede ekseriyet hasıl olamadığından 8/3/941 cumartesi gününe tehir edilmiştir. Muhterem âzanın içtimada bulunmak üzere mezkûr gün saat 15 de Beyoğlu Halkevine teşrifleri rica olunur.

Satılık hane

Mühürdarda Yaver Bey sokağında altı odalı, bahçeli, elektrik ve suyu havi, deniz görür kârgir 2 No. lu hane satılıktır. Her gün içindekilere müracaat.

Dr. Horhoruni

Eminönü Nimet Abla gişesi karşısındaki muayenehanesinde hastalarını kabul eder. Telefon: 24131.

Prof. Dr.

Kemal Cenap

Doğu Palas 2. Lamartin Cad. 5 Taksim. Telefon: 43963